

1 KORIN

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Pol vo pasio rigatoreva 56 o 57 yia Jisas vo kavauaro isivaaro iava. Ira va siporeva voeaopa lotupa irara oea Korin urui-ia oisoa toupave. Uva vo urui Korin urui riro urui rutu, ouruia-ia osasararovu rutu vuri pitupituro oisoa toupave. Oa iava vo pitupituro iava vuriara oisoa Pol akepaive. Eisi osa iava vara iava aviavi pievira rigatoreva voeao oirao pie vovou irara tauvapa, oiso ra viapau vuria purapaive evo urui-ia tupaoro.

Oire uva goruvira Pol voea tavitavireva varao iava tokarasiara, ora kuuvu irara tisa irara, ora otopa pitupituro iava, ora aioara varao oara tugoropai aio arapa, oiso ra viapau vuriara vai purapaive vara-ia evara. Uva varao tapo torevoko pitupituro oara iava rigatoreva oiso-ia, ora oupa pitupitu (1 Ko 7:1-40), ora komunion (1 Ko 11:20-34), oearovivupa siraopa vovou (1 Ko 13), ora lotu purapasa Tugoropato Uraurato varaaro vatevateara kovo piepaoro torevokovira (1 Ko 12:1-14:40).

Evo reo isivaaro iava oreorovu purareva vao iava osa oirara vorevira toreaverea kopii tapi iava vo utupaua (1 Ko 15:1-58).

1. Vo pasio iava aviavi pie reoro, ora vearo vaisi purareva Pol, 1:1-19.
2. Lotupa irara ora roopa pieaepa oevu irapa irara vaisioro oiso-ia, Pol, ora Apolos, ora Pita, 1:10-4:21.

3. Otopa pitupitu oiso vaisireva Pol, Vuri pitupitu rutu. Ora oiso, teapi araokotoara iava gasiri kortua-ia vao oa purapaiveira voeao oirao pie asa irara, 5:1-7:40.
4. Kristen irara vo pitupituroaro iava vo osa oearovu tapo toupaveira voeao oirao pie asa irara, 8:1-11:1.
5. Lotupa pitupitu iava oa-ia uvuipaai oirara ra Pauto roru piepaive, 11:2-14:40.
6. Torearo iava Jisas eisi raga osa toreaverea oirao pie vovou irara vo Jisas, 15:1-58.
7. Sirao vate puraiva voeaopa Kristen irara vo Judia Distrik-ia, 16:1-4.
8. Pol vo ovoioa reoro purareva ora tapo vearo vokireva, 16:5-24.

¹ ✧ Ragai-a vao Pol Jisas Krai reraaro aposelto. Ragoa roporeva rera vo kovoaro kaesa Pauto ora rera raga vo ruipaaro sirova utuoro. Oa iava vegei vao vo pasio rigatopavevoi ora ro-ia Sostenis vigei araokotoaaro.

² ✧ Uva vo pasio vao-ia visiipa lotupa irara visiigoa Korin urui-ia toupaveira. Visii vao visiigoa roporeva Pauto ora rera iare, oiso ra oiso rutu toupata, Rera voeaaro rutu torevoko vovou irara. Visiigoa Krai Jisas tapo ora tavositaepa ora voearo rutu tapo uvarovuva, oearoa ro Turaro vigei rutu Turaroaro Jisas Krai vaisipaiveira variriara purapaoro.

³ Uva Pauto Aite arepaavoi vaiterei ora Turaro Jisas Krai, oisore ra visii vatesi tauva ora gavaure vovou.

Pol Vearo Vaisi Purareva Pautoa-ia

⁴ Vokiara rutu-ia vearo vaisi purapaaveira Pautoa-ia visii-ia rugorugooaoro, uvare vereopa vovou rutu purapareveira visii tauvapaoro Krai Jisas vo goruaro iavirava.

⁵ ✧ Ari ita, vo osa Krai tapo ora tivosivira toupatavoiva, visii-ia veaopara rutu karekepa oiso osa varao, veaopa rugorugoooro ora varao tapo oiraopa reoro rutu kareke piepasa.

⁶ Uva oisi-a eisi osa iava visii vo touaro oisi eisi oirao piepaiveira rutu vo reo vao-ia Krai iava oa vateavora visiipa.

⁷ ✧ Oa iava viapau oiso oaravu avu vaipa viraakoara vai apotavira toupataveira, vo osa tuevira toupata rore vigei reraaro Turaro Jisas Krai, vao iava osa vorevira voreroverea vo rasio iare.

⁸ Oiraopavira rutu ira visii vo vovouroaro goru pieparevere taru vo ruture rekasisa Ovoioa Voki-ia vaore, vo osa vo voki-ia eva Jisas Krai vo vokiario Pauto visii kekeoro visiire oiso puraroverea, “Roroio vovou irara raga visii. Visiigoa-ia viapau vuriara vai.”

⁹ ✧ Ari ita, viapau oiso Pauto tavarioa vai epao Oa iava uvuipaviei rutu ra Pautoa-ia rari iraopavio rera oirao piepaoro. Ro ira visiire keeraroepa, oisore ra ora tavisita rutu Oviitoava Jisas Krai vigei reraaro Turaro.

Lotupa Irara Ora Roopa Pieaepa

¹⁰ ✧ Goruvira rutu oiso visii tavipaavoi Jisas Krai vaisiario goruaro-ia ro vigei reraaro Turaro

---

✧ **1:5:** 2 Ko 9:11, 8:7   ✧ **1:7:** Fl 3:20; Ta 2:13   ✧ **1:9:** Ais 49:7; 1 Jo 1:3   ✧ **1:10:** 2 Ko 13:11; Ro 12:16

oiso, Araoko irara oaa, katai vovou rutu purata vo osa ora reoreopata. Oa iava viapau uvuipatai ra ora roopa piepata. Eisi osa va iava vao visii tavipaavoï oisore ra tavosi visivi rutu toupata katai rugorugoo raga purapaoro, ora katai kovo raga purapaoro.

¹¹ Aue iava uvare oreorovu uvuavora voea ruvara iava Klowi voeaaro. Oea oiso aviavi pievira ragai taviivora, uvare rirovira rutu kau-reo iraopataveira visii vao araoko irara oaa.

¹² Uva vo reo eva topa piepaavoï oiso reopaoro visii vaaro vuria. Vao iava osa totoevira roopavira oiso purapataveira, “Ragai Pol vo siposipoaro sirova utuparai.” Ovusa oearovu visii iava oiso purapaave, “Uva eakepa? Ari ragai Apolos vo siposipoaro sirova utuparai.” Ovusa oearovu oiso purapaave visii raga iava, “Ari ragai Pita vo siposipoaro sirova utuparai.” Vo osa oearovu goruvira oiso purapaave, “Ari ragai Kraï vo siposipoaro sirova utuparai.”

¹³ Oire uva oisi-a eisi osa piepaoro visii raga Kraï roopa piepataveira, oisore ra oearovu rutu roopavira rera-ia pitupaive. Uva visii akepaavoï oiso, E apeisi-a? Pol kotoiva evao parikou-ia oiso ra visiipa kopiïro? Uva apeisi-a? Baptaisa outavora rera vaisiario-ia Pol, eke?

¹⁴ Oire uva Pautoa-ia vearo vaisi purapaavoï vao iava, uvare viapau oiso visii iava iraipa baptaisa vai vateavora. Ari vaitereo ragapa-ia Krispas vaio ora Gaias.

¹⁵ Eva-a oa vituaro iava viapau irai uvuiparoi ra oiso puraparo ragaire, “Pol igeipa baptaisa vatereva, oisore ra rera vo siposipoaro raga

sirova utupaio.”

¹⁶ Aika! Ora rugoo pierai iravure oirato Stefanas ora rera voeaaro. Ari ita, osa vai-a ovau-parai vai pasi vo oearoi vai tapore voearo oearoa vaipa baptaisa vateava, eke viapau pasi.

¹⁷ ✧ Viapau oiso Kraiss ragai arureva baptaisa vatesa. Viapau. Easi eera ragai arureva Vearo Sipoipo iava siposiposa. Oa-a vao oa iava viapau vo taraio iava vo rasio-ia oisoa siposipopaa. Viapau. Vaopa teapi Kraiss vo kopiiaro vo evao parikou-ia akukuvira raga tou ragapaive.

Kraiss-a Pauto Vaaro Gorua Ora Taraia

¹⁸ ✧ Ari ita, vo siposipo Kraiss vaaro iava kopii vo evao parikou-ia, oa voeao-ia oiso rutu toupaveira keevaita reo raga, oea oiso vore avapaave Opsi Ovoipa Urui iare. Vo osa vo siposipoa eva, Pauto vo goruaro iava vigeipa vao vigoa oriruvira rutu toupaveira vo rera vaaro sovarai-gorua.

¹⁹ Vo Tugoropa Vuku-ia oa oiso purapaveira, ‘Ragai vao taraia opesi pieaverea voeao iava riro tarai irara. Ora voea iava oiso roroio rugooro vavagisi pieaverea taru voeao oea orugorugoorovu rutu oupaiveira vo rasio raga iava.’

²⁰ ✧ Oire apeisi ragavira voea-ia evoea riro tarai irara eisi toupai? Ari apeisi voeaopa oea taraiare taraapaiveira? Ora voeao oea oearovu rutu-ia putepave oreorovu-ia reoreopaoro? Oiraopavira rutu uvare Pauto vo taraiaro-a gorua rutu oa

---

✧ **1:17:** Jo 4:2; Ap 10:48 ✧ **1:18:** Ap 17:18; 1 Ko 15:2; Ro 1:16

✧ **1:20:** Ais 33:18

karekereva Oa iava vo taraio vo rasio iava akuku-papaepa.

²¹ Uva oisi-a eisi osa ragavira iava viapau uvuipaviei ra Pautoa-ia roroiovira taraipavio ora vigei vo rugooaro raga iava. Eake iava? Uvare oisire vigei oisi piereva ora rera vo rugooaro sirova. Ari ita, Pauto voeao oupareveira ora rera iare oea rera oirao piepaive igei vo siposiporoaro uvupaoro. Vo siposiporo oarare oiso purapaaveira oearovu, “Keevaita reoro raga.”

²² Voeao Jiu oea oiso ruipapaaveira ra ravo-toara kekepaivora, oirao piepaive. Ora oearovu voeao iava Grik oea tapo oiso ruipapaaveira ra riro tarairo vai rutu ou rovopaivora, oirao piepaive rutu.

²³ ☆ Vo osa vigei-a vao vigoa vo siposipo raga iava ora tavitavipavioveira Krai vaaro iava kopiia vo evao parikou-ia. Osiposipoa vao Jiu vo vovouaro vuri pie iraopaiveira, oa iava vo siposipopa reasipaiveira. Ora voeao Grik oea vare oiso purapaaveira, “Keevaita reo raga.”

²⁴ Ari ita, oiraopavira rutu vo siposipo vituaro-a rera ro Krai. Ira Pauto vo goruaro rutu karekepareveira. Ora oiso tapo vo uvare oiso toupaveira, Eva riroa rutu taraia Pauto vaaro. Oiraopavira rutu uvare vo reo-a eva oa rutu vituaro-a rera ro-ia Krai voeapa voeao oearo Pauto oiso puraroepa, “Ragai voeaaro,” voea ousa vorevira ora rera iare, voeao raga iava ita voea Jiu ora oevu Grik ratau tou irara.

²⁵ Ari ita, Pauto vo siposipoaro oare oearovu oiso purapaaveira, “Keevaita reo raga.” Uva va-

---

☆ 1:23: Ga 5:11

a vao oa oearovu rutu oirara vo tarairoaro-ia putepaiveira vo rasio iava voea. Ora oiso osa oiso purapaaveira, “Raverave reo Pauto vo rearo.” Uva va-a eva goru reo Pauto vo rearo oa oirara vo reoroaro-ia uvuipapeira ra vara-ia putepaive vo reoro vo rasio iava.

²⁶ Araoko irara oaa, visii vo touroarore ora rugugoo pie iraopata, vo osa Pauto oisoa vo keeraaro uvu asavira toupata. Eake iava? Uvare viapau riro tarai irara-a visii voari tuariri. Ora viapau oiso gorupa reoro pura irara visii. Ora viapau oiso turarovira oisoa toupata oirara osireiario-ia.

²⁷ ✧ Ari Pauto visii ora rerapa roporeva visii ouoro rera vo ruiparo sirova utuoro vaore, oiso ra riro tarai irara-ia pute iraota. Ora oiso ra voeao-ia tapo pute iraota riro gorupa irara, oea visii raga ita vaisipaiveira, “Akukupapa irara.” Eake iava? Ari vaore oiso ra ora voea raga ora arii piepaave.

²⁸ Ari ita, vara-a evara oara oiso vaisipaiveira akukupapara, Pauto oara roporeva vaore, oiso ra vara iavirava oaravu opesi pie ovoireve varao oara rei piepaiveira ora voea vo rugorugooroaro raga iava varao vo rasio iava.

²⁹ Eva-a oa vituaro oiso toupai, Viapau irai uvuiparoi ra irai raga vo Pauto osireiario-ia ora vaisiario rei piepareve oiso purapaoro, “Ragai vo taraiaro raga vao oa uvuipai.”

³⁰ Viapau oiso uvuiparoi. Uvare Pautoa raga-a kataito ira visii rutu Krai Jisas tapo tavosireva. Ora vo uvare rera raga-a Pauto ira Krai oiso piereva ra rera iavirava vigei vo tarairoaro

---

✧ 1:27: Je 2:5

uvuipe rutu. Osa iava eisi uvuiparoi ra vigeire oiso puraparo, “Visii torevoko vovou irara.” Oa iava uvuipaviei ra oiso rutu toupape, Vigei-a Pauto voeaaro rutu. Oa iava ora rera iare vigei ourevereera rara.

³¹ ✧ Oire uva oisi-a eisi osa toupaveira oiraopavira rutu oa iava Tugoropa Vuku oiso purapapeira,

‘Vosa irai oiso ruipaparo ra ora irai raga ora vaisiario rei piepareve, ra viapau oisi uvuipape Ari vosa Turaro Krai raga vaisiario rei piepareve, oa raga-a eva oapa oisi torevokopai rutu eisi.’

2

Pol Evaio Parikou Iava Sipoipoava

¹ Araoko irara oaa, vo osa rovoira rutu visii tarai pie rovoava Pauto vo rearo-ia, uva viapau oiso voa vavagisi reoro vai-ia taraivira rutu visii tarai pieava.

² ✧ Viapau. Ari ragai vo vovouaro raga iava-a vao oiso ra ovovourovu rutu veepoa. Oisore ra Jisas Krai iava poeravira tavitavira, ora rera vo kopiario vituaro iava tapo vo evao parikou-ia.

³ Vo osa raveraveraepa visii tapo tupaoro uriripaoro,

⁴ oa iava viapau oiso vearovira rutu visii sipoipoava tarai pievira rutu. Viapau. Ari Pauto reraaro raga Tugoropato Uraurato ira goruvira ragai vo rearo goru pierava rutu va oirao pievira rutu karekeoro vao iavirava rera vo varivariaro.

5 ☆ Uva va-a eva visii vo vovouaro oiraopa vovou rutu vituaro, uvare viapau oiso oirara ruvara iava vo tarai iava-a voeao vo rasio iava. Viapau. Ari Pauto ruvara iava vo varivari iava-a vao.

Tugoropato Uraurato Pauto Reraaro Vigei Vatepareveira Taraia

6 Oiraopavira rutu oiso osa oisoa riroa vatepaa taraia voeopa oirao pie vovou irara, oea oisoa uvuipaave ra riroa rutu oupaive taraia. Uva viapau oiso vo rasio iava vo taraia. Ora tapo viapau oiso voeao ruvara iava turaro irara oea reipaaveira vo rasio-ia. Otaraiava opesiaverea ora gorua.

7 Viapau Easi Pauto vo taraiaro-a vao oa oisoa kosi piepaa. Vo taraio oa oisoa vatauvira toupave oirara vo rugooroaro asavira. Vo taraio oa reesireva Pauto voari tuariri rovoa-ia, vo osa viapau orekerovu avu vai touva vaore oiso ra va iavirava rorupape rera tapo tupaoro vorerivira.

8 Ari ita, viapau rutu oiso irai turarotoa vai ira vo tarai-ia eva tarai rovoroea. Vosa oisi va-ia taraiaeri, oire ra va iava viapau oiso Turaro tapaive vo evao parikou-ia, ro ira-a keraria vituaro.

9 ☆ Ari ita, Tugoropa Vuku oiso purapapeira, 'Vao oa viapau irai kekepareve, ora vao oa viapau irai uvupareve, ora vao oare viapau irai rugugooaro, uva va-a eva oa oiraopavira rutu karekeperea. Pauto oa ravaareva voeopa oea rerapa siraopaave.'

10 ✧ Oiraopavira rutu va iava vao oa oisoa vatauvira rutu toupave Pauto oa poeravira karekereva rera reraaro iavirava Tugoropato Uraurato. Uvare Tugoropato Uraurato ira Pauto vo taraiaro-ia taraiparoveira, vao oa kae pievira rutu toupaveira ora roko pievira rutu toupaveira. Oa-a eva oa iava rera raga uvuiparoi ra vigeipa vo tarai topa piepareve. Vo taraia oa sirova utuoro ora rera iare raiva purareva vigeipa.

11 ✧ Ari ita, oirato reraaro uraurato ira orekerovu rutu-ia taraiparoveira varao oara oirato sopaaro-ia toupaveira. Oiso osa Pauto reraaro Tugoropato Uraurato ira orekerovu rutu-ia taraiparoveira varao Pauto vo taraiaro iava vara.

12 Vo vovouo vo rasio iava oa-ia viapau uvuipaviei ra va-ia pitupape taraia oupasa. Viapau. Ari Tugoropatoa raga Uraurato ro Pauto ruvara iava ira ouepa. Eake iava? Uvare Pautoa raga rera arureva vigeipa varao iava vigei avi-avi piepasa Pauto vo tauvaroaro vigeipa, vigoa Pautoa-pa siraopavioveira.

13 Uva oisi-a eisi osa ragavira iava igei viapau oearovupa siposipopaveira vo reoro iava oara oupaveira voeao ruvara iava riro tarai irara vo rasio iava. Viapau. Ari oiso ragavira iava-a, uvare Tugoropato Uraurato igeipa reoreoara vatepareveira varao oara iava uvuipavei ra avi-avi pievira oiraopara rutu iava siposipopao, varao Pauto varaaro voeopa oea uvuipaai ra

---

✧ 2:10: Mt 16:17; Ef 3:3, 5   ✧ 2:11: Pro 20:27; Jer 17:9

vara oupaive, vo osa Tugoropato Uraurato voea sopaura-ia toupareve voa voea tauvapaoro.

14 ✧ Ari ro ira viapau sopaaro-ia Tugoropato Uraurato toupareve, ira-a eera viapau oiso uvuiparoi ra vo tauva oureve vao Tugoropato Uraurato vaaro. Vao iava rara viapau rera iava rugorugooara viapau aviavipape va iavirava. Oa vituaro iava oiso piepaiveira voeao-ia akukupapa irara. Eake iava? Úvare viapau oiso va kerisi-paiveira vao Tugoropato Uraurato vo kovoaro.

15 Ari ita, vo osa ro ira iava sopaua-ia toupareve Tugoropato Uraurato, ira uvuiparoi ra vearovira rutu orekerovu-ia taraipaoro vara kerikerisi-pareve oiso, “Vearo-a vao-ia, ari vuri-a vao-ia.” Ari rera-a eera ira-ia viapau irai uvuiparoi rera vo vovouaro rovirieireve. Eake iava? Vo rara eera ira-ia viapau Pauto vovouaro toupave, viapau uvuipa ra rera rovirieipareve ro ira-ia Tugoropato Uraurato toupaveira.

16 Eva-a oa vituaro iava Tugoropa Vuku oiso purapapeira, ‘Iroutoa vaiei ira aviavipa vao-ia Turaro vo taraiaro? Ora oiso iroutoa vaiei ro ira uvuiparoi ra Turaro tarai piererve?’ Vigei raga ita vao-ia vigoa vo rugorugoooro-ia Kraís vo rugooaro toupaveira. Evo rugoo iavirava uvuipaviei ra orekerovu rutu kerikerisipape vara vearovira rovirieipaoro.

3

Lotupa Irara-a Pautoa-pa Kovopa Irara

✧ 2:14: 1 Ko 1:18; Je 3:15

1 ✧ Oiraopavira rutu araoko irara oaa. Vo osa voari tuariri visii tapo oisoa toupaa, uva oisoa viapau visii tapo ora reopara oiso osa oearovu tapo ora reoparaveira voeao oea-ia Tugoropato Uraurato toupaveira. Ari ita, oisoa visii tapo ora reopara veu visivi raga oiso rutu osa vo kakaero veu kakaero. Uvare eisi toupaooro Kraissirova utupaoro viapau rutu oisoa uvuipata vearovira roroio pievira taraipasa vo reo-ia vao Pautoa iava.

2 ✧ Uva oisoa visii vatepaa gorotua aioa, vao oia viapau sopea vai, uvare viapau oiso rirovira rirotaepa, oiso ra va iava varao goru aioro aiopata. Uva oiraopavira rutu-a uvare touvira rutu visii epao veu visivi raga. Oa iava viapau uvuipatai ra goru aio vai aiota.

3 Eake iava? Uvare oisoa touvira rutu vo vovouro purapata vo rasio iava vara. Vao-ia osa oearovu varaaro orekerovu riiriipataveira. Ora vo vovouro purapataveira kaureo vovouro. Oara-a evara oara-ia vo vovouro varao kareke piepataveira vo rasio iava. Oiraopavira rutu uvare oira turiro raga vo vovouroaro-a varao oara pura vasipataveira.

4 Vosa irai visii iava oiso puraparo, “Pol sirova utuparai.” Osa irai oiso puraro, “Ari Apolos sirova utuparai.” Oire uva apeisi-a? E vo rasio iava viapau vo pitupitu-a eva, eke? Iu.

5 Aue iava uvare irouto-a rera ro-ia Apolos? Ora irouto-a ro Pol? E apeisi-a? Turarotoarei-a vegei? Viapau. Easi kovopatoarei raga vegei Pautoa-pa, vegoa rutu oisoa tauvaa vatepave

visii vo vovouaro oirao piea tore piepaoro. Ari ita, vigei rutu katakataivira vo kovo purapai oa vatepareveira vigeipa Turaro oisore ra va pupape.

⁶ Oiso-ia, takura pauraepa rasia-ia, vo osa Apolos oisoa vo kovo aruopareve vo kovo vioupaoro. Ovusa Pautoa raga-a ira vara evara kovaaro kae piereva rutu.

⁷ Ari ro ira takura pauroepa, ora ro ira oisoa vo kovo aruopareve, uva evaiterei rutu akukuvira kovo ragasiva, vo osa Pautoa raga kataito ira vara riro pieoro rutu vo kovo aruopareva, oa iava vearovira kovaepa.

⁸ ☆ Uva iroutoa vaiei ora vaiterei raga iava irai ro ira oisoa ora vaiterei raga iava irai-ia putepareve. Viapau. Asi vaeavira rutu Pauto vaiterei vorireverea oiso, Ro ira oisoa takura pauparo, ari ro ira oisoa vo kovo vioupareve.

⁹ Eake iava? Uvare igei oisoa tavosi visivi rutu kovopai Pautoa-pa. Uva eake-a vao oa vituaro iava igei roo piesa auepatai? Ari ita, visii-a vao visiigoa oiso toupata osa rasia vao oa-ia aio kovo purapa piroveira vao Pauto vo rasiaro.

Ro Kovopato Lotupa Irara Tokipareveira Kasivarivira Oiso Osa Kepa Paupato Kovopareve

Uva oavu-a vao-ia ovoovoa uvare visii oiso toupataveira, visii-a Pauto vo kepaoro.

¹⁰ Pauto oisoa ragai tauvapareve vo osa kovopaa kasivarivira rutu, oiso osa ro kepa paupato ira kasivarivira kovopareve kepa paupaoro. Oire uva torevokovira rutu tuutara

---

☆ **3:8:** Sam 62:12

tovo rovoava. Oa iava ro kepa paupato vara ivara-ia vo kepa purareva. Uva visii tapo ita oisi otuutarovu ivara-ia kepa paupataveira. Osa iava eisi uvuipatai ra ora vatatopopata vaopa, teapi vurivira vo kepa pauta.

11 ✧ Oa-a vao vituaro oiso toupaveira uvare Pauto-a ro ira Jisas Krai reesireva oiso, Eera ira kukuuvu tuuta. Otuuta vo rikuaro iare viapau uvuipai otuutavu raga ra tavarive.

12 Uva oisi-a oiso osa iava oearovu goru tuutaro-ia kepa paupaaveira oiso-ia, sikoi tuuta-a vao-ia, ari atogo tuuta-a vao-ia, ari torea tuuta-a vao-ia. Vo osa ojavu rivutepe tuutaro-ia kepa paupaaveira oiso osa varao-ia, kusiivio-a vao, ari revasioki tuuta-a vao-ia, ari kovuruko tuuta-a vao-ia.

13 ✧ Oiraopavira rutu voea rutu vo kovoroaro taru viaevira karekeperea vo vokie-ia ovokia iava vo vuuta-ia vorevira karekeroverea Krai. Uvare vo vokia-a eva oa-ia eto kasiva pouro viroverea. Vo kasio eto kasi oa vo kepa vo goruaro oiraopavira rutu viaevira karekeverea.

14 ✧ Vosa ro ira oisi oiso vo kepa paureve vo tuutaro-ia varao goru tuutaro, oire uva vo kepa-a eva oa viapau oiso rovaperea. Oire ra va-ia riroa rutu voria oureve rera ro ira vo kepaaro-a.

15 ✧ Ari vosa vo kepa oa rutu rovaperea opesi ovoiro, oire ra rera ro ira vo kepa paureve, ira iava vara rutu tapo kovoara opesi ovoiperea. Vo osa rera oiso toupaveira osa ro ira vorevira kae pieiva rera sitaoro tuitui kasi iava, vo osa

---

✧ **3:11:** Ais 28:6; Ef 2:20 ✧ **3:13:** 1 Ko 4:5; 2 Te 1:7-10 ✧ **3:14:** 1 Ko 4:5, 9:17 ✧ **3:15:** Jop 23:10

rova rovoparoepa. Eva-a oa vituaro iava uvui iraopatai ra vearo kovo rutu purapata vo Pauto vo ruipaaro-ia vearo kovo purapasa.

Visii Rutu Vao Oirara Visiigoa Oiso Toupataveira Osa Tugoropa Kepaaro Pauto

16 ✧ E viapau vai pasi taraipataveira ora visii-ia vearovira, uvare oiso toupata, Tugoropa Kepa Tempel Pauto vaaro? Vao oa-ia vokiara rutu-ia Tugoropato Uraurato toupaveira?

17 Uva oisi-a oiso osa ragavira ro oirato ira Pauto vo kepaaro Tugoropa Kepa vuri piepareve, ira raga ita opesi pie ovoireverea Pauto. Eake iava? Uvare Pauto vo kepaaro rutu-a Tugoropa Kepa. Uva visii raga ita eva oiso toupata osa kepa.

Viapau Rutu Uvuipaviei Ra Oiratoa Vai Vaisiara Kae Piepape

18 ✧ Opeita ora visii raga ora keakea ragapata oiso-ia, vosa irai visii iavapatoa vai ora iraire oiso rugorugooparo oeai siituepaoro, Akoea, riro taraito-a ragai. Oire uva uvui iraoparoi ra rorukovira toupaveve vo oirara rutu osireiario-ia. Osa-a eisi osa iava uvuiparoi ra oiraopavira rutu oiso toupaveve, Taraitoa rutu vo Pautoa-ia.

19 ✧ Vao vituaro iava oiso-ia vo osa ro ira reesipaive oirara oiso, Riro taraitoa rutu ro-ia, uva rera raga ita vaaruu vovouto vo Pauto vo reesiaro-ia. Ari ita, Tugoropa Vuku oiso purapapeira oisi voea iava eisi,

---

✧ **3:16:** 1 Ko 6:19; 2 Ko 6:16 ✧ **3:18:** Ais 5:21; 1 Ko 8:2 ✧ **3:19:** Jop 5:13; 1 Ko 1:20

‘Voeao riro tarai irara Pauto oea eisi piepareveira oiso ra ora voea vo taraiaro raga-ia utupaoro vo taraio vo rasio iava oa-ia ora piro piepaaveira.’

20 ✧ Ari oreovu tapo-a vao voa vo Tugoropa Vuku-ia oa oiso purapapeira, ‘Ro Turaro ira riro taraito vo rugooaria taraiparoveira rutu, vo tarai rera-ia eveipaoro rutu. Oa iava oiso puraparoveira, Akukua raga viapa.’

21 Osa iava viapau irai visii iava uvuiparoveira oiso ra oiratoa vai raga vaisiaro kae piepareve oiso purapaoro, “Ira-a ro-ia vearo tarai toupaveira.” Vao iava uvare orekerovu rutu oara oisi toupaveira visii varaaro

22 oiso-ia, Pol-a ro-ia, ari Apolos-a ro, ari Pita ro-ia, uva igei rutu-a vao visii voeaaro. Igoa oiso toupaveira, Visii tauvapa irara. Ora orekerovu rutu varao vo rasio iava, ora aue tootooa, ora kopiia, ora vo vuutaro oara varao vo vokio-ia, ora vo vuutarori rutu voari utupaua. Oara rutu evara visii tauvapara.

23 ✧ Ari ita, oara rutu toupai, Visii tauvapara. Osa ragavira ita visii toupatavoi oiso, Krai voeaaro visii. Ovusa Krai oiso toupaveira, Pauto Oviitoaaro.

4

Turaro Raga Taraiparoveira Rera Voeaaro Kovopa Irara Rovirieipaoro

1 ✧ Uva visii vao uvui iraopatai ra igeire oiso ru-

✧ 3:20: Sam 94:11 ✧ 3:23: 1 Ko 15:23; 2 Ko 10:7 ✧ 4:1: 2 Ko 6:4; 1 Ko 9:17

goo iraopata, Igei-a Krai kovopa iraraaro. Uvare igei vo kovoaro-a vao oa oiso toupaivoi, Pauto vo reoaro tokipa irara va kosi piepaoro vao vataua.

² Ari ita, oiso ragavira taraipatai tapo, ro ira reesireve rera reraaro turaroto vaore, oiso ra rera varaaro orekerovu tokipareve. Ra va iava goruvira rutu orekerovu rutu vearovira toki irao-pareve varao rera reraaro turaroto varaaro.

³⁻⁴ ✧ Uva oisi-a eisi osa ragavira vigei Turaroaro ragai vo kovoaro rovirieireverea taru. Viapau oiso visii-ia rugorugoparai rutu oiso osa ragai vo kovoaro rovirieipataveira. Uvare oiso taraiparai visii-ia, Viapau uvuipatai ra oisi orovirieii purata visii vao ora irai. Ora ragai ita ragoa viapau uvuiparai ra ora ragai ragare oiso purapara, “Viapau vuria vaiei vo ragai-ia.” Vao vituaro iava uvare Turaro vo rovirieiaro-a oa purareverea.

⁵ ✧ Uva oisi ragavira ita viapau uvuipatai ra oearovu kovopa irara vo kovoroaro vagevagepavira rovirieipata. Uvare oiraopa roviriei rutu epao touvira, oa karekeperea vo osa Turaro vorevira voreroverea. Oire uva vo vuuta-a eva oa-ia vo vovouro rutu vatauara poeravira karekereverea, oara oearovupa vataupaiveira sopaura oaive sovara-ia. Oa iava vara iavirava voea vo voriaro vatereverea Pauto, vo rara vearo kovo purapaive. Oa iava voea vaisiaro rei pierereverea. Ari vosa akaipa kovo, oire ra viapau oiso voea rei vaisi pierereve.

Voeao Korin Vata Oea Ora Vaisiaro Kae Pie Iraopaiva

⁶ Araoko irara oaa, vo reo purapaa ora vegei iava ora Apolos visii vo rugorugooroaro avi-avi pieoro. Uva vo ovoovoro-a varao-ia oara puraavoi vaore, oiso ra vara iava vo reo rutu vituaro-ia taraita oa oiso purapai, “Visii uvui iraopatai ra vearo reo rutu sirova utupata.” Ari ita, uva viapau irai visii iava uvui paroi ra iravu vaisiario rei piepaoro iravu vaisiario akaipa piepareve.

⁷ Uva iroutoa vai rutu-a ro ira eisi visii piereva, oiso ra oearovu rutu vo tarairoaro-ia pute iraopata? E ora visii raga, eke? Viapau. Asi Pautoa raga ira visiipa orekerovu rutu vatereva. Uva apeisi-a? E uvui patai ra visii raga vaisiario oavisii rei piepata varao-ia vatevateara? Viapau rutu.

⁸ ☆ Oiraopavira rutu vo vokio-ia orekerovu rutu toupai vo visii vo ruiparoaro uvui pievira rutu uvui piepaoro, uvare riroara rutu orekerovu rutuva toupaveira. Vo osa igei, viapau oisi. Uva oiso vovouparai ra oiraopavira rutu oisi turarovira toupata, ra ragai tapo oisi visii tapo toupaa turarovira.

⁹ Oa iava oiso rugooperai, Pauto osa oiso igei aposel irara piereva oiso ra oearovu sirova utupaio igei vao-ia akukupapa irara. Oiso rutu osa voearo oearovu oirara oearoa-ia upo reesiro toupaveira, oisore ra va-ia ora voea-ia ariia ouive oirara rutu osireiario-ia ora purapurapa irara ensel.

¹⁰ ☆ Oiraopavira rutu uvare oiso rutu toupai veira, Kokoropa irara vo Krai vo kovoaro

purapaoro, vo osa visii vai-a riro tarai irara rutu, eke? Ari igeivi-a raverave vovou irara rutu, ari visii-a riro goru irara rutu, raa? Vo uvare oearovu igei oiso vaisipaoro igei tovipaiveira, Akukupapa irara visii raga vaisiaro kae piepaoro.

¹¹ Uva vaviopavira raga ogoepaiei, ora viapau uukoa vaiei igeipa ukaiosa. Ora varao tapo varoara igei varaaro karikaripara, ovusa oearovu igei ragipaiveira. Virivira raga uvarovu rutu vokapaioveira.

¹² ✧ Ari ita, igeivi kasivarivira rutu kovopaioveira ora igei vo vavaeroaro iava orekerovu voripasa ora igeipa. Vo ovusa oearovu igeivi takaupaive, ovusa voeare vearo vovoupaioveira. Ari ita, vosa oea igei vuri pie ruipaave ra viapau oiso ra igei vo kovoaro kavuoro va arova raveraveio.

¹³ Igei tovipaiveira ovusa voea vo reoroaro pukopaio voeava kave visivi raga reoreopaoro. Oiraopavira rutu uvare igeivi oiso rutu toupaioveira osa kaie kouro, oiso rutu osa kaie tagatagaaro, varao oara viki ragapaiveira akukuvira.

Voead Korin-pa Irara Uvui Iraopaai Ra Pol Vo Pitupituario Vioe Iraopaive

¹⁴ Oire uva vo reo-a vao-ia oa rigatoavoi visiipa uva viapau oiso visii arii piesa-a. Viapau. Ari visii taraisa-a, uvare oiso toupatavoi, Visii-a ita ragai voeaaro kakae vure.

¹⁵ ✧ Riro irara rutu epao oea visii tarai pieve Krai vo taraiaro iava. Ari viapau oiso riro irara

vai rutu epao visii aite irara vaiaro. Viapau. Ari ragai raga kataito. Vao iava uvare oisoa visii siposipopaa Vearo Siposipo iava vaore, oiso ra va iava Kraiis oirao piepata rutu.

16 ✧ Uva goruvira rutu visii tavi iraopaavoi, oiso ra ragai vo pitupituario vioe iraopata.

17 Oa vituario iava Timoti arupaavoi rara visii iare. Eera ita iravu ragai oviitoaaro Kraiis vo kovoaro-ia. Ira viapau oiso rav-eraveparoveira ragai tauvapaoro. Ira visii tauvaparevere rara. Ra va iava ragai vo pitupituroarore rugoopata, opitupituroa pura-paaveira Airepa Tootoo-ia toupaooro vao oa ragaipa vatepareveira Kraiis. Vo pitupituro rutu oara iava lotupa irara rutu siposipopaooro voka-paaveira voraro rutu.

18 Ari ita, oearovu ora visii raga iava voea vaisiario rei piepaiveira keapaoro oiso, Viapau vorevira Pol igei iare uriorovere.

19 Ari vosa Turaro oiso puraro, “Vearopai,” oa iava uvuiparai ra rera vo ruipaaro sirova uriora visii iare tou visivi rara. Ra voa visii tapo toupaooro voeao siituepaa oea vaisiario rei piepaiveira. Ra va iava ora ragaipa oiraopavira rutu taraira vo kovo-ia eva oisi oiso, E vearoa-a, eke kiuvua raga vao voea vo kovoaro iava.

20 ✧ Aue iava uvare Pauto vo Saraaro viapau oiso reo turi vai raga karekepaiveira. Viapau. Ari rera vo Saraaro riroa rutu gorua kareke piepaiveira.

21 Oire uva aa vao vaio-a oapa ruipapatai, ragi

rao vaiva pasi urioravere visii torevokosa? Eke vereopa vovouva urioravere visiipa siraoro? Oire ora torevokota. Osa iava vearo vovou ragava urioravere visii iare.

5

Vao Iava Ora Oupa Vo Pitupituario Vuri Piepaive Vo Korin-ia

¹ ✧ Tavitaviara visii iava ragai iare kare pirorao. Vao iava osa oearovu visii iava otopa pitupitu purapaiveira. Uva vara-a evara vuri pitupituro rutu oara opitupiturovu rutu-ia putepaiveira vo vuriro oara purapaiveira voeao oirao pie vovou asa irara. Oiraopavira rutu uvare va-a eva vuri pitupitu rutu, osa ro iravu oirato visii iava ira aiteto vatuavaaro oureva.

² ✧ Oire vosa rera vaaro-ia vuri vovou taraipata, ra apeisi ragavira iava ora visii raga ora vaisiaro kae piepata, raa? Vearopai vosa vuria vo tavakaarova toupaooro rera verata ora visii iava rera eera koopato.

³ Uva ragai vo rugorugooaro raga-ia rera rovirieiaavora eera oirato ira vuri vovouro rutu purapareveira vo rovirieio-ia vigei reraaro Turaro vaisiaro sovara-ia Jisas Krai. Ari ita, visiipa tauaivira rutu toupavoi vo osa ragai iava sopaua visii-ia toupavoi.

⁴ Osa-a eisi osa ragavira iava vigei rutu uvuipaviei ra katai vovou rutu sirova ora takuvupavio. Oa iava uvuipaviei ra rera ro ira-ia vuri

---

✧ 5:1: Lev 18:8; Diu 22:30

✧ 5:2: 1 Ko 4:18; 2 Ko 7:7

vovou toupai ve ra ro verape vo goruo iavirava vigei reraaro Turaro Jisas Krai vaaro.

5 ✧ Ra oisi pieoro rera tovope Seten vavaearo-ia. Oire voa rera iava varaua vo ruipaaro opesipe. Oiso ra va iava ora rera vaaro vuria eveireve soporeoro. Osa iava pasi uvuiparoi Turaro ra rera iava uraurato oureve rera orirusa vo vuuta vo vokiario-ia Turaro vaaro.

Korin Lotu Uvuipaai Ra Iravu Veraive Vurito

6 ✧ Viapau oiso torevokopai, ra ora visii raga vaisiario kae piepaoro vagupata. Vao ovoovo reo oiso purapai, “Gareavi raga yis uvuipai ra plaua rutu kae pieve va rutu.”

7 ✧ Oire uva va-a eva vagu vovou oa oisi eisi toupai oiso osa yis. Oa-ia eva yis uvui iraopatai ra va verata. Ra va iava oiso rutu touta osa airepa plaua veaaro vao oa-ia viapau yisa vai toupai. Ari visii-ia taraiparai oiso-ia, Vearo vovou irara-a visii. Oire uva vo ovoovo vao-ia purapaavo va iava vao yis, uvare Tagausapa Vurei Pasovaei oa vatatopoei. Uvare Krai-a ro ira oiso tourevoi osa oavu sipsip kakae ro ira-ia koruoua pura piropa, oiso ra Krai iavirava uvuipaviei ra oiso toupape, Roroio vovou irara vigei.

8 Osa iava uvuipaviei ra Pasova purape rorupaoro rutu. Ari viapau oiso vao-ia bret vo vurei purape oa-ia tuariripava toupave yis o iria vao reesipaveoi kaureo vovou ora vao vagu vovou. Viapau. Uva vao-ia uvuipaviei ra va purape bretea oa-ia viapau yisa vai toupave. Obrete-a

eva oa oiso toupai, Sisigarueua rutu sopaua ora oiraopa.

⁹ Voari tuaririvi uva visiipa oavu pasia rigatoava vao oa-ia oiso ragai visii taviava, “Opeita voearo tapo ora takuvupata oearoa vuri vovouro purapaiveira varao otopa pitupituro.”

¹⁰ Uva vo rigatoa-a eva ragai vaaro viapau oiso evoea otopa irara vaisiava va-ia voeao oea viapau oirao piepaive. Uvare voea raga ita opitupiturovu rutu vuriara purapaiveira oiso vara, otopa-a vao-ia, ari iiruko vovou-a vao-ia, ora kavirupa vovou, ora vuurapa vovou-a vao-ia kuuvu irarapa pau irara oa purapaiveira. Vosa voeare visii taviavori oiso, “Voea vatavatapata,” ra ovure oisi avapata voea vatavatapaoro? Uvai ragare vo rasio iava?

¹¹ ✧ Viapau. Ari ragai vo pasia vituaro rutu oiso toupai, Opeita ro tapo ora takuvupata ira visii tavipareve ora rera iava oiso, “Ragai-a visii araokotoaoro vo Jisas vaisiario sovara-ia.” Vo osa touvira otopa pitupitu purapareveira ora vao iirukopa. Ora vao osa kuuvuvira vuurapa vaisi purapareveira kuuvu irarapa pau irara. Ora oiso tapo osa oearovu tovipareveira. Ora spakparoveira kokoropaoro. Ora orekerovu ratarataapa vovouro purapareveira. Uva ita, opeita rera tapo paupaoro aiopata.

¹²⁻¹³ ✧ Oiraopavira viapau oiso ragai vaaro-a vo voeao rovirieipasa oea lotupa irarapa ratauvira toupai oiraopa pie asa irara. Viapau. Ari auearo-a raga Pauto ira voea rovirieireverea. Uva visii oiso akepaavo, “E visii auearo-a lotupa

irara vo pitupituroaro rovirieipasa? Iu. Uvare Tugoropa Vuku-ia oiso purapai, 'Ro ira-ia vuri vovou toupave, uva uvui iraopatai ra rera verata ora visii iava.'

6

Lotupatoa Rutu Ira Viapau Uvuiparoi Ra Rera Araokotoaaro Iava Gasireve

¹ ✧ Ari ovurivu-a vao-ia oa visii-ia toupaveira, uvare ora visii iava oearovivu iava gasipataveira vore gavman. Oa iava voeao ruvara-ia voea tovopataveira oea viapau Jisas oirao piepaveira. Uva viapau oiso torevokopai eisi. Uvare eakere vo vuriro voea varaaro viapau opesi piepataveira vara-ia ora reopaoro, uvare visii raga ita Pauto voeaaro.

² ✧ E viapau taraipataveira uvare voeao Pauto voeaaro oea vo rasio rutupa reipaaverea rutu vo orekerovu rutu rovirieipaoro? Uva visii raga ita Pauto voeaaro visiigoa eisi pietaverea vo rasio-ia voari utupaua. Oire uva apeisi-a? E viapau uvuipatai vo vokio-ia ra gareparavi rovirieipata vo ora visii vo taereroaro raga-ia, raa?

³ Tarai iraopataveira vao iava osa enselpa irara vo vovouroaro rovirieipaperea rara vo voeapa reipaoro? Oire uva uvuipaviei ra oisi oiraopavira rutu vuri vovouro rovirieipape varao voeao varaaro vo rasio-ia vo vokio.

⁴ Vosa oavu vuria visii-ia pou piro, uva apeisi-a? E uvuipatai ra voeao oirao pie vovou asa irara tavita, ra visii tauvaive opitupiturovu rovirieipasa, raa?

✧ 6:1: Mt 18:17 ✧ 6:2: Dan 7:22; Mt 19:28

⁵ Ae, viapau! Easi eisi vuripai. Uvui iraopatai iravure taraata ora visii raga iava riro taraito eera, ira uvuiparoi ra visii varaaro rovirieireve vuri vovouro, oiso osa vao oa katai araorei rutu tokove vaitereo oirao pie vovoutoarei.

⁶ ✧ Oiraopavira rutu vao-ia vuria oiso-ia, vo osa iravu riro oirao pie vovouto iravu iava gasireve oirao pie vovouto, ra va iava ro vaierei vo vuriaro rovirieireve oirao pie asa vovouto.

⁷ Ari ita, visii-a eva visiigoa eisi piepataveira ora visii iava oearovivu iava gasipaoro. Uva oisi-a eisi osa piepaoro visii raga ora kove piepataveira. Eake iava? Vosa ro iravu oirao pie vovouto ira ora rera vaaro vuria rovoreve visii vuri pieoro, oa-a eva oa-ia uvuipatai ra rera eakata rerare oiso puraoro, “Oire rerape.” Osa eisi torevokopai.

⁸ Uvare visii raga ita visiigoa oearovivu sirao pie ragapataveira voea varaaro ou ragapaoro. Iu, uvare ora visii voeaaro-a araoko irara oavisii oea eisi piepataveira.

⁹ ✧ Oiraopavira vao-ia oiso taraipataveira, Voeao oea vuri vovouro purapaiveira oea viapau oiso koataverea Pauto vo Saraaro iare. Ra viapau oiso ora keakeapata uvare taraipatai oiso, Viapau oiso voeao koataaverea oea otopa vovouro purapaiveira, ora voeao oea tauopaaveira voeaopa kuuvu irara pau irara, ora voeao oearo oearovuva oirara otopaave ora riakora airoroa oriakorovuva otopaave,

¹⁰ ora voeao kavirupa irara, ora voeao iiruko vovou irara, ora voeao vokiara rutu-ia spak-paaveira kokoropaoro, ora voeao oea oearovivu

tovipaiveira. Oiraopavira rutu viapau irai voea iava koataroverea Pauto vo Saraaro iare.

¹¹ Uva oearovu epao oea visii iava oisi vo pitupituro purapaivora voari rovovira. Vara-a evara isivaaro iava visii rutu iava sopaura oavisii sisigarueera rutu. Oa-a vao oa iava visii reesireva oiso, Visii ita Pauto voeaaro. Oa iava torevoko vovouvira rutu toupatavoi vo Pauto osireiario-ia ro raga vaisiario iavirava Turaro Jisas Kraiss, ora tapo vo kovo iavirava Tugoropato Uraurato vo kovoaro Pauto reraaro.

Uvuipaviei Ra Pauto Vaisiario Kae Piepape Vova Varaua Oavi-ia

¹² ✧ Oearovu visii iava oirao pie vovou irara oiso purapaaveira, “Uvuiparai ra opitupiturovu rutu purapaa.” O ita osa eisi oiraopai. Uva viapau oiso opitupiturovu rutu visii tauvapaiveira. Ari ita, ragai tapo uvuiparai ra oiso purapara, “Uvuiparai ra opitupiturovu purapaa.” Ari viapau uvuiparai ra ora ragai iava vasea. Uvare apeisi ragavira uvuiparai vovio utupaua ra oiso vo pitupituro eakasa?

¹³ ✧ Oearovu epao visii iava oea oiso puraaveira, “Aioa toupaiivoi vaore kovuto vuku piesa. Ora kovuto toupare aio oupasa.” Oiraopavira rutu. Ari ita, Pauto evara rutu aioara ora kovuara opesi piereverea. Vao ovoovo reo vearovira vigei soporepaivoi oiso purapaoro, Oiratoa iava varaua vaore viapau oiso toupai, ra varaua vo ruiapaaro-ia vao-ia otopa pitupitu vukupape. Opitupitu vaaro viapau oiso ra

akukuvira opesipe oiso osa aioa. Viapau. Ari varaua-a Turaro vo kovoaro purapaua. Vo osa rera-a Turaro ira vigei iava tootooara oavi vuku piepareveira vigei tauvapaoro.

14 ✧ Pauto ira Turaro iava varaua kopii tapi iava vovovira tore piereva. Oiso osa ragavira vigei tore piereverea voari utupaua vo goru raga iavirava eva rera vaaro.

15 Ora visii iava varaura-ia taraipatai ouraroa oiso rutu toupaveira, Jisas iava vavaeara, ora kokotoara, ora orekerovu rutu. Oire uva oisi-a eisi osa taraipaoro, E ragai uvuiparai ra Krai varauaaro iava ovarui oua pasi, ra va oiso piea ovaru vao otopa? Easi viapau rutu eisi torevokopai.

16 ✧ Esa pasi viapau taraipataveira oiso, Vosa iravu oirato iriavuva otopava ora tavosiro o-ia iria vuri pitupitu purapaveira, ra oisi iava kataiua varaua purasi ora vaiterei-ia? Ari ita, Tugoropa Vuku oiso purapai roroiovira rutu, 'Oirato ora riakova aiterea uvuipasi ra kataiua varaua purasi ora vaiterei-ia.'

17 Ari ro ira Turaro-ia ora tavosiro rutu ro Turaro ira roroiovira toupaveira. Oire ra katai vovou purareve rera tapo oisi eisi tupaoro.

18 Vao otopa pitupitu veripata vaopa, vosa irai oai vuri pitupitu vai purareve oearoi-ia, oa-ia eva viapau ora rera iava varaua vuri pierave. Ari vosa ro ira otopa pitupitu purareve, ira-a eera ira ora rera iava varauaaro vuri piervoi rutu.

✧ 6:14: Ro 6:5, 8, 8:11 ✧ 6:16: Jen 2:4; Mt 19:5

19 ☆ E viapau vao-ia taraipataveira pasi oiso-ia, Visii iava varaura-a Tugoropa Kepa Tempel, Pauto vo kepaaro, vo uva toupaveira Tugoropato Uraurato ro ira vatereva Pauto visiipa. Oa-a eva vituaro iava visii-a Pauto voeaaro. Viapau oiso irai voeaaro-a visii. Ari ita, viapau oiso visii voeaaro-a visii, ra akukupapavira ora visii vo ruiparoaro sirova utu ragapata.

20 Uvare Pautoa raga ira visii vorireva ora rera iare vo Oviito Krai revasiario iavirava. Oa iava uvui iraopatai ra ora visii iava vearovira rutu varauraro oavisii rutu tokipata torevoko vovou raga purapaoro. Osa iava uvuipaai ra oearovu Pauto vaisiario kae piepaive rara visii vo pitupituroaro siituepaoro.

7

Ora Oupa Pitupitu Iava

1 Vaviopavira visii vo akeroaro pukopaa varao oara sipotavora ragaipa pasia-ia. Oiso-ia rovopa vao-ia. Viapau oiso oavu avu vai vo osa viapau oirato riakova oureve.

2 Ari vao raga uvare rirovira rutu otopa pitupitu toupaveira visii vo uruiaro-ia. Eva-a oa vituaro uvuipa ra oirato ora rerapa torevokovira riakovaaro oureve. Ora riakova tapo uvuipaai ra ora oirapa torevokovira oiratoaro rutu oueve reo goru sirova utupaoro.

3 ☆ Oire vii vatuato viapau uvuipauei ra ora vii iava varaua oara vairupari vo vatuava oarapa. Ora vii riakova viapau oiso uvuipauei ra ora vii

---

☆ 6:19: Jo 2:21; Ro 14:7-8 ☆ 7:3: 1 Pi 3:7

iava varaua oara vairupari rerapa, vo osa vatuato oara vii iava vouava uusi ruipaparo.

⁴ Viapau oiso ra vatuava reipao ora oira iava varaua tokipaoro. Viapau. Ari uvui iraopai ra vatuatoaaro vo ruipaaro sirova utupao. Osa raga ita toupai, viapau oiso ra uvuiparoi vatuato ra ora rei pieparo. Viapau. Ari rera ita uvui iraoparoi ra vatuavaaro vo ruipaaro sirova utuparo.

⁵ ✧ Opeita ora vairupasi ora veipa. Ari ita, vearopai vo osa gare vuutavi ou rovopasi variripasa katai rugoo raga-ia. Uva vo vuuta-a eva oa isivaaro iava uvuipasiei ra ora veiva uusisi. Teapi Seten kokarapato vei-ia kokararo vuri pitupitu purasa, ra va-ia kovesi, uvare viapau uvuipatai ra goruvira va-ia vao otopa vovou ora airerei iraopata, pasi.

⁶ Vo reo-a eva ragai vaaro oa-ia visiire airereivira reoparai. Viapau oiso reo goru vai purapaavoi visiire.

⁷ Uvare ragai vo vovouaro oiso toupai voi, vo osa oirara rutu oisi raga oiso tupaive osa ragai. Ari ita, oiso taraiparai, Pauto katakataivira oirara rutu vatereva vatevateara vaore, oiso ra oiso piepaive iravu ora rera vo pitupituaro purapareve, ovusa iravu osivu raga ora rera vo pitupituaro purapareve rera raga vo vatevatearo iava.

⁸ Oire oreovu-a vao-ia visiipa voeao oirara, ora voeao raroe irara ora vairo raroe riako, visiigoa viapau vatua irara vai ora viapau vatua riakoro vai oavisii. Vearo iraopai vosa oisi raga toupata osa ragai riako ou asavira.

✧ 7:5: Eks 19:15; 1 Sml 21:4-5

9 ☆ Ari vosa viapau uvuipata oiso ra visii vo ruiparoaro rukupata, oa-a eva vituaro iava uvuipatai ra ora oupata. Oire vo osa ora oupavira toupaooro viapau oiso visii vuri piepaive oru-goorovu avu vai vara varaura oaraiaro.

10 ☆ Uva vaviopavira voeao ora oupa irara taraipaavoi. Oa iava goruvira rutu oiso puraparai. Ari viapau oiso ragai vaaro-a reo goru. Ari Turaro raga oa-ia oiso puraparai, “O riakova viapau uvuipaoi ra oira vatuatoaaro kavueve.

11 Ari vosa rera kavu ragaeve vatuato, ra va iava vorevira ita uvui iraopaoi ra rera agiagieve, eke apeisi toueve, oira raga tou ragapaeve. Uvare viapau uvuipaoi ita ra vorevira irai oueve. Osa tapo ita oiratoapa toupai. Ira tapo ita viapau uvuiparoi ra ora oupa pitupitu putereve vatuava vaiaro kavuoro.

12 Oire oreovu-a vao-ia oearovupa visii iava. Viapau oiso Turaro vo reoaro-a. Ari ragai raga vo reoaro-a oa oiso purapai, Vosa irai oiratoa vai riro oirao pie vovouto riakova vai oureve, o iria viapau Jisas oirao piepaeve, oire uva oisi eisi viapau oirao piepaoro uvuipaoi ra touvira toupaeve rera ruvara-ia oira vo ruipaaro sirova utupaoro. Oa-a eva vituaro iava viapau rutu uvuiparoi vatuato oiso ra oira kavureve.

13 Osa o riakova riro oirao pie vovouva irai oirato oueve, ro ira viapau Jisas oirao piepareve. Ra oiso puraro, “Vearopai osa raga toupavearea.” Osa iava viapau rutu uvuipaoi oiso ra rera kavueve.

¹⁴ Eake iava? Uvare vatuato viapau oirao piea vai. Oire ra Pauto riakova raga vo vovouaro oirao piea sisiropaoro vaiterei vaaro ora oua reesipareve oiso, Vearoa torevokoa. Ari vosa riakova ita oisi oira oirao pie vovou asava, oire ra Pautoa raga ita oirato vo vovouaro oirao piea sisiropaoro vaiterei vaaro ora oua reesipareve oiso purapaoro, “Vearoa torevokoa.” Vosa viapau Pauto oisi eisi puraroeri, oire ra va iava viapau oiso vearovira torevokovira ovii kakaero vai purapasi. Ari vo osa oisi raga eisi, vaiterei iava torevokovira ovii irara karekepaave vo Pauto osirearo-ia.

¹⁵ Ari vosa rera ro ira viapau Jisas oirao piepareve ora rera vatuavaaro kavu ruipaparo o ira Jisas oirao piepaeve, uva oisi vearopai, ra oisi rerape. Oire uva oisi-a eisi osa sirovava viapau reo goru vaiei vao oa iava viapau uvuipaoi ra vatuato vo vovouaro sirova utupao. Vao vituaro iava uvare Pauto ora rera voeaaro tavireva oiso, “Kave vovou raga purapata orekerovu rutu-ia.”

¹⁶ ✧ Aue iava uvare vosa kave vovou raga purapari vii riakova riro oirao pieva, oa iava pasi uvuipauei ra vii reraaro vatuato tauvari. Oire eva-a vai oa iava uvuiparoi ra ora rera iava sopauaaro porereve Jisas oirao piesa. Ora vii tapo oirato oirao pie vovouto viigoa tapo uvuipauei ra oisi raga ita kave vovou purapari vatuava oara tauvapaoro. Oa iava uvuipaoi ra oira iava sopauaaro pore piro, ra Jisas oirao pieeve.

*Uvui Iraopaviei Ra Vo Vovou-ia Toupape Pauto
Oa Rovo Piereva Vigeipa*

17 ☆ Oire uva oavu-a vao oa-ia uvui iraopatai visii rutu ra oiso rutu toupata vo vuutao-ia osa vo vuutari oa-ia oisoa toupata oa-ia Pauto visii reesireva rera vo kovoaro purapasa. Ari ita, Turaro ira visiipa vatevateara vatereva, oisore ra vara kovo piepata. Uva va-a vao osa toupatavoi vo kovo eva purapaoro. Vo reo-a eva oa vatepaaveira voraro rutu lotupa irara voea siposipopaoro.

18 Vosa irouto-a ro ira ora rera iava rakari vera rovoru Jiu vo pitupituario sirova utuoro, ira-a eera porero viroi Pauto vo ruipaaro purasa. Oire ra teapi oiso vovoupara vo reesi tavarioreve. Ora vo osa irouto-a ro ira viapau vo reesiva tupaoro porero viro Pauto vo ruipaaro sirova utusa. Oa-a eva isivaaro iava viapau uvuiparoi ra ora rera-ia oreesii purareve lotupa irara roru pie ragapasa.

19 Eake iava? Uvare va eva rakari verapa pitupitu viapau oiso reipapeira. Viapau. Ari vao raga oa rei iraopai, Pauto vo ruipaaro sirova utupa.

20 Visii rutu uvui iraopatai ra oiso rutu toupata osa oisoa toupata vo uva ora visii iava sopaura oavisii poreoro Pauto vo ruipaaro sirova ututaera.

21 Oiso-ia, E reitoa vaipa oisoa kovopata akuku-vira vori ou asavira vo vokio-ia oa ora visii iava sopaura oavisii poretava Pautoa iare? Oire uva vearopai oiso ra oisi raga eisi toupata. Ari ita, vosa oraivavu avu vai tupaive, ra oai iava uvuipatai ra torevokovira reito oavisii arova monipa kovo vai outa. Oire ra oai purata.

☆ 7:17: Ro 12:3; 1 Ko 4:17

22 ✧ Vosa eera ruvara-ia visii reraaro reito kovo ragapata moni ou asavira, uva uvuipatai ra iravu ruvara-ia Turaro Jisas Krai vori outa, vo rara ora visii iava sopaura oavisii pore rovota. Ari ro ira ora rerapa kovopareve moni oupaoro, oire ra Krai-re oiso puraro, “Ragai reraaro-a Turaro.”

23 ✧ Oiraopavira rutu vo uvare Pauto vigei vorireva rera Oviitoaaro-ia ora rera iare vigei ouoro. Osa iava viapau uvuipatai ra ora visii iava ora vasespata oearovupa oirara, oiso ra visii vo vovouaroora ora rei piepaave. Viapau. Uvare Krai raga ira vigeipa reiparoveira.

24 Araoko irara oaa, visii rutu uvui iraopatai ra katakataivira Pautoa tapo ora tavosipaoro oiso rutu toupata osa oisoa toupata vo uva ora visii iava sopaura oavisii poreoro Pauto vo ruipaoro sirova ututaera.

Voeao Iava Oirara Ora Raroe Riako Oea Viapau Ora Oupaave

25 Oire vo reo-a vao-ia visii vo akeroaro pukopasa voeoro iava oearoa viapau riako oupaave. Viapau oiso oreoi iava ragai vo reo purapaavo vo Turaro oreoiaro. Ari ora ragai raga vo rugooaro iava vo osa Turaro ragai soporepare ragai tauvapaoro. Osa-a eisi osa iava uvuipatai ra ragai vo reoro sirova utupata.

26 Taraiparai vao-ia riroa tavaka vigei rutupa oirao pie vovou irara oa rovoi. Uva vo tavakaore rugooapaoro oiso puraparai, Vearopai vosa irouto oirato oisi raga toupareve, ra oisi raga vearopape rerapa.

27 Ari ro ira riakova oureve, ira viapau uvuiparoi ra oiso rugooro ra oira kavureve. Ora vosa ro viovokoto, ira viapau uvuiparoi ra riakova vaire taraapareve vaore, oiso ra iriai oureve.

28 Ari ita, vosa rera ro viovokoto riako ouro, oire ra viapau oiso vuria vai purapareve. Viapau. Ari ita, ora o tavauruva iria iravu oirato oueve, oa iava viapau oiso vuria vai purapaeve. Uva ragai vo rugooaro-a vao-ia oa-ia oiso puraparai, Vearopai rutu voeapa vosa viapau ora oupaave. Eake iava? Uvare oiso rugoopaari, Vosa oisi raga eisi toupaihora, uvuipaai ra otavakarovivu vatavatapaive varapa ora airereipaoro. Vaopa teapi vo tavakarovi evara takutakuvupaive vao iare riro tavaka oa epao vo vokie-ia vigei rutu vaaro.

29 ☆ Ragai vo reoaro vituaro-a vao-ia oiso-ia. Araoko irara oaa, vuuta vao potekupai vigeipa vo rasio-ia. Eva-a oa sirova voeao oea ora oupaaveira uvui iraopaai ra oiso rutu tupaive osa riako ou asa irara Pautoa-pa kovopaoro.

30 Ora voeao oea gaupaiveira, oea vo vokie oiso rutu tou iraopaivere osa voeao oea viapau tavaka vovouro vai oupaive ora siraoara vai Pautoa-pa kovopaoro. Ora voeao tapo oea agesipaaveira, oea uvui iraopaai ra oiso tupaive vo vokie-ia osa voeao oea viapau rorupaive Pautoa-pa kovopaoro. Ora voeao oea sara kovoro purapaaveira, oea uvui iraopaai ra oiso rugoopaave Pautoa-pa kovopaoro, Viapau oiso ora vigei ragapa moni oupavioveira.

☆ 7:29: Ro 13:11-12

31 ✧ Ora voeao oea varao-ia kovopaiveira vo rasio iava vara oea uvui iraopaai ra oiso rutu toupave, Evoea oea viapau oiso goruvira rutu varao-ia pitupaiveira vo rasio iava vara. Vao vituaro iava uvare tutuu piepai vo rasiopa oiso ra ora tavariooro pisavira rutu ora karekepe.

32 ✧ Vaopa reasiparai oiso, Teapi orugooroi visii pugu piepaive. Uvare oiso ruipaparai ra oiso rutu toupata osa ro ira viapau riakova vai oureve. Ira katai rugoo raga sirova utuparoi. Oire rera-a eera ira uvuiparoi ra Turaro vo kovoaro purapareve. Eake iava? Uvare rirovira rutu oiso ruipaparoi ra Turaro roru piepareve rutu ora rera-ia.

33 Ari ro ira riako ouro, ira kovoparevere moni oupaoro vatuava roru piepasa. Oire uva vo kovoro-a evara oara-ia ora pugu pieparoi.

34 ✧ Uva oisi-a eisi osa piepaoro vo rugoor-eiva touparevere oiso, Turaro-ia orugoovu, ari vatuava-ia orugoovu. Ari vosa tavauruva raga, oire ra rera raga Turaro vo kovoaro purapaeve. Eake iava? Uvare oira-a eira iria Turaro vo reesiaropa ruipapaoi vao oa oiso toupai, Rera oiraaro rutu. Ari o oira oupava iria kepa tokirore rugorugopaoveira ora ovii vure tapo ora orekerovu. Uvare oiso ruipapaoveira ra vatuato roru piepaeve.

35 Oreoa vao-ia oa purapaavoii visii varaaro oirao pie vovouro tauvapaoro. Viapau oiso visiire korukoruparai vearo pitupituro-ia. Viapau. Ari ragai vaopa ruipaparai torevoko pitupitu rutu, oiso ra va purapata ora tovopaoro vo Turaropa

kovopasa. Oa-ia viapau oiso oavu avu vai uvuipai ra visiire korupape rera vo kovoaro purapa arapa.

³⁶ Oire vaviopavira vo reo vatepaavoi voeaore oea ora ousapa reesirova toupaivoi vore utupaua. Oire vosa vaiterei evaiterei oiso vo reesiva ora ousapa tupaoro oiso vovousi katai vovou raga sirova utuoro, Vearopai ra viapau ora ouve. Oire ra va iava oirato oiso ora rugoo piero, Ae asi viapau oiso vearo vovou-a vao-ia oa purapaavoi ragai raga oira vo ruipaarore korupaoro. Oire vosa evo rugoo sirova uturoera vorevira, viapau oiso vuria vaipe vaiterei-ia vo rara ora ousi.

³⁷ Ari vosa irai ora irai raga oruipaiaro sirova utuoro oiso puraro, “Viapau uvuiparai ra riakoa vai oua.” Oire vosa uvuiparo rutu oiso ra ora rera iava varaua vo ruipaaro rutu-ia putereve vo ruipao oa riako ou ruipapape, oire eva-a oa iava viapau uvuiparoi ra iriai tavauruva vai oureve. Uva oisi-a eisi osa ragavira vearopai rerapa.

³⁸ Vo reoro rutu isivaaro iava oiso puraparai, Vosa ro oirato ira o tavauruva oureve iria-ia rera vaarova ora ousapa reesi toupaeve, oire ra va-ia viapau vuria vaipe vaiterei-ia. Ari ro ira viapau oiso riako vaiaro oupareve, ira oiraopavira rutu vearo vovou purapareveira.

³⁹ ✧ Ari vosa o riakova iria ora oira reraaro oueve, oire ra rera tapo toupaeve vokiara rutu-ia. Viapau uvuipaoi ra rera kavueve vo osa tootovira raga toupaveve. Ari vosa kopii rovoru, uva-a eva uva uvuipaoi ra ora oira vo ruipaaro sirova utuoro iravu raga oueve ita. Ari vao raga

---

✧ 7:39: Ro 7:2; 2 Ko 6:14

oiso-ia osa iava viapau uvuipaoi ra iravu oueve ro ira viapau Jisas oirao piepareveira.

⁴⁰ Ari vosa oira ou asavira toupaeve, oa iava uvuipaoi ra oiraopavira rutu roruvira raga toupaeve. Eisi osa ora ragai raga vo rugooaro toupai. Uvare oiso taraiparai, Pauto reraaro Tugoropato Uraurato osa tapo vo vovouaro toupaiveira.

8

Varuere Kare Oisoa Tauopaive Tokarasi Irarapa

¹ Visii vo akearo pukopaavoi varao iava aioara oara-ia koruoupaaveira tokarasi irarapa voea-ia vuurapa vaisi purapaoro. Vao iava uvare oiso purapataveira, “Igei orekerovu rutu-ia taraipaiei.” Ari ita, visii vo reoroaro oiraopai. Ari vao raga vo osa ro ira ora rera-ia rugoopro oiso, Riro taraito-a ragai. Eera-a ira ora vaisiaro rei pie ragapareveira. Ari vosa vereopa vovou rutu purapareve, oire ra ora rera vaaro vearo pitupitu goru piepareveira rutu.

² ✧ Ari ro oirato ira oiso puraparo, “Iu osa taraiparai oiso, Ragai-ia taraia toupai voi.” Ira raga ita-a eera apotapa taraiapa.

³ ✧ Vo osa ro ira Pautoa-pa sirao iraoparo, ira raga ita-a eera ira-ia taraiparoveira Pauto. Oa iava rerare oiso puraparoveira, “Ragai reraaro-a ro-ia oirato.”

⁴ Oire vigei vao-ia taraipavioveira rutu ro iava tokarasi, Ira ovoovovira vaopa oiso toupareveira,

---

✧ **8:2:** 1 Ko 3:18, 13:8-9, 12 ✧ **8:3:** Ga 4:9; Ro 8:29

oa viapau toupaveira rera iavirava. Ora tapo vo osa oiso taraipavioveira, Kataitoa raga toupaveira Pauto. Viapau iraei ita. Oire uva apeisi-a? Uvuipaviei ra voeapa koruoupa varuro aiopape, eke? Uva viapau.

⁵ Ari ita, riro irara toupai voi voeao oea vaisi-paveira oiso, Pau irara ora turaro irara voeao vova vo rasio-ia ora oiso vuvuiua-ia.

⁶ ✧ Uva oiso vea opai, Viapau uvuipaviei ra voea-ia rugorugooara oavi tovopape, uvare vigei reraaro-a ro Oiraopatoa rutu Pauto Aite kataitoa raga. Ira orekerovu rutu purareva. Ora vigei tapo purareva ora rerapa, oisore ra rera vaisiaro rei piepape tootoovira tupaoro. Ora tapo ro kataitoa raga Turaro vigei reraaro Jisas Krai. Ro ira iavirava Pauto orekerovu rutu purareva. Ora vo osa rera vo goruaro iavirava tootoopavioveira. Ira vigei rutu oiso piereva ra oiso toupape, Vigei-a rera voeaaro rutu.

⁷ Oire uva apeisi-a vo aioro-ia varao oara vatepaveira voeapa evoea tokarasi irara? Ari ita, voari roovira rutu uva oarovu visii iava oisoa aio vatepaave voeapa tokarasi irara. Uva voea vo rugorugooaro touvira karu uviro asavira toupaveira. Oa iava touvira viapau ro-iopaaveira Pautoa-ia taraipaoro vo vokio. Vao vituaro iava vosa koruoupa aio vorevira aioive, uva va-a eva oa-ia oiso rugoopaaveira, Ora voea iava sopaura vuvui piepaveira. Eake iava? Uvare viapau oiso goruvira rutu ora voea vo rugooaro goru pie rovopaaveira.

⁸ ✧ Oiraopavira rutu viapau oiso uvuipaviei ra

✧ 8:6: Mal 2:10; Ro 11:36   ✧ 8:8: Ro 14:17

aiο kavupaviera rutu, torevokovira oiso toupape vo Pauto osireiario-ia. Uva viapau oiso oavu avu vaiei vosa viapau vo aioro evara aiopape. Ora viapau oavu avu vai vo rara vara aiopape.

⁹ Ari ora airerei iraopata vaopa, vosa eisi rugoopaoro ora visii vo ruiparoaro raga sirova utupata. Teapi visii vo vovouaro sirova utuoro oearoi koveave vuria-ia, voeao oea-ia raverave vovou oirao piea toupaivoi.

¹⁰ Vosa visii tapo irai toupape ro ira viapau vearovira ora rera vo rugooaro rovirieipareve, oire ra visii uvupa osa oiso purapata, “Vigei rutu-ia toupaivoi taraia.” Oire va-a eva oa sirovava visii siituepareve ovusa aiopaoro paupata tokarasipa kepa-ia. Oire uva apeisi-a va-ia vao? Vosa rera tapo oisi aiota, ra va isivaaro iava oiso rugooro vai pasi, Easi vuria vai-a vao oa puraavoi.

¹¹ Uva oisi-a eisi osa piepaoro visii raga ita uvuipatai ra iravivu araokoto oavisii kove pieta ro irapa Krai kopiiroepa. Uvare visii vo taraiaro-a oa-ia rera vavagisi pietavoi.

¹² Visii raga ita vuri vovou purapataveira Kraisia, vo osa ora visii araoko iraraaro kove pieta voeao oea viapau vearovira taraipaave vao purapaoro torevoko vovou rutu.

¹³ ✧ Uva ragai raga vo rugooaro-a vao-ia, Vosa tokarasi vaaro aioa varua aiopaoro ora ragai araokotoaaro kove piea vuria iare. Uva oisi-a eisi osa iava uvui iraoparai ra varuarapa kavu ovoia vaopa oiso, teapi araokotoa oaa vuria vai purareve.

✧ 8:13: Ro 14:21

9

Pol Oiso Rorupareve Vo Rara Viapau Moni Ouparo Vao-ia Rera Vaaro Aposel Kovo

¹ Viapau oiso iraiei ira uvuiparoi ra ragaipa reiro, uvare ragai-a aposelto Pautoa ragapa kovopato. Vo osa Jisas vo reoaro vigei reraaro Turaro kaepaveira, ro ira kekeavora ora ragai vaitereiaro iava osireitoarei. Uva apeisi-a? E viapau visii-a ragai vo kovoaro vo kuearo vao aposel kovo?

² Ari ita, vosa oearoi viapau ragai eveipaive oiso purapaoro, “Easi viapau aposelto rera ro.” Uva apeisi-a visii? Iu, uvui iraopatai ra ragai-ia taraipata, Aposelto ragai. Eake iava? Uvare visii vaaro-ia oirao piea Turaro tapo ora tavosipatai. Okuea-a eva ragai vo kovoaro iava vao aposel kovo.

³ Vosa oearovu ragai reoaropaiveira ragai togapaoro oreorovu-ia, uva voea vo reoroaro pukopaaveira oiso purapaoro,

⁴ ✧ E viapau ragaipa oiso torevokopai ra aioara vai oupaa, ora uukoara vai vo oirao pie vovou irara ruvara-ia, uvare ragai vo kovoaro-a vao lotua-ia?

⁵ E viapau ragaipa oiso torevokopai ra oiso piea osa oearovu aposel irara, ora voearo Turaro araoko iraraaro, ora ro Pita oea vatua riako tapo vokapaoro avaaepa vairo oirao pie vovou riako? Uva apeisi-a? E viapau uvuiparai ra oisi piea vao-ia ragai vo vokaaro?

✧ 9:4: 1 Te 2:6; 2 Te 3:8-9

⁶ Uva apeisi-a? E vegei raga ora Banabas uvui iraopaveiei ra kovopave aio voripasa varao vegeipa ora orekerovu, vo osa viapau oearovu oisi oisoa piepaive?

⁷ E upo purapato aio voripasa kovopareveira ora orekerovu vo osa viuru kovo-ia toupareve? E iraiiei ira aio kovo vai puraparevoi, ra viapau oai iava opoa vai aioreve? Uva apeisi-a? Iraiei oiratoa vai ira sipsip kare vai tokipaoro oei iava roro pigiparoveira, ra viapau oviroi-ia ukaioro vo vo kare iava, raa? Iu. Vara rutu varao ovoovo reoro oara oiraopai. Ari igei tapo uvuipaiei ra tauva oupaio vo lotupa irara ruvara-ia Pauto vo kovoaro purapaoro.

⁸ Ovoovo reo-a eva oa puraavoi varaore rugoopaoro vo rasio iava. Ari vosa Reo Taisire ora rugoo piera, oire ra vava vaeavira rutu vo reo vao puraa vao iava aposel kovo-ia vori oupa.

⁹ ✧ Uva vigei uvuipaviei ra Moses vaaro Reo Taisi vieipe oa oiso purapapeira, 'Vo kareo bulmakau kare oea wit-ia taciasipaoro uvuipaai ra vearo takuraro kareke piepaive. Okarea tapo ita uvuipaai ra vo takuraro aiopaoro vokapaive kovopaoro.' Uva apeisi-a? E Reo Taisi vaiei va iava eva vo uvare Pauto vearo vovouparoveira vo karere, vo rara vara aiopaive, eke?

¹⁰ Viapau. Ari vigeire va-a eva Reo Taisi oa oiso purapapeira. Oiraopavira rutu ro oirato ira aio kovo aruo rovoreve, oire ra iravu ro oirato vo kovo opoaro tatereve, aiterea rutu uvuipasiei ra vaeavira kovopasi oiso rugoopaoro,

---

✧ 9:9: Diu 25:4; 1 Ti 5:18

Oiraopavira rutu uvare aiopaveare rara vovio utupauavi vegei vo kovaaro iava.

¹¹ Ari ita, takuraara vikiavora rasitua-ia ro visii iava sopaura. Otaraiava vo takuraara oa vova Tugoropato Uraurato uriopapeira. Uva apeisi-a? E viapau uvuiparai ra ora ragai vo kovoaro iava kueara vai oua vo kueo iava oa visii-ia toupaveira, raa?

¹² E torevokopapeira voearopa oearovu oearoa visii ruvara-ia orekerovu oupaveira ora voea vo paouroaro vearopasa? Uva apeisi ragai? Ragoa uvuiparai ra pute pievira rutu oisi piea eisi.

Ari ita, viapau oiso ora ragaire rugorugoo-paraveira ragoa oiso tupaaveira. Eagara vosa riroa tavaka oupa, ra viapau oiso visii ruvara-ia oiso arepara oiso, Ragai tauvapata. Uvare oiso rugooperai, Teapi oisi oai iava oearovivure korukorupara vo uvupa arapa Vearo Sipo-sipo Krai iava va.

¹³ ✧ Visii voeao-ia vearovira rutu taraipataveira oea Tugoropa Kepa-ia aue Tempel kovopaveira. Uva voa raga aio oupaaveira ora voeapa. Ora voeao tapo oea koroupa aiore purapaveira vo Tempel-ia. Oire ra voava okurovoviu aiopaive ora voea raga ita varao oara kavupa piroveira.

¹⁴ Uva oisi ragavira Turaro vo reoaro tapo riro goru reo rutu oiso purapapeira, 'Voeao oea lotupa irarapa siposipopaveira vo iava Vearo Sipo-sipo, uva voea raga ita lotupa irara ruvara-ia orekerovu rutu oupaveira ora voea vo paouroaro rekopasa.'

✧ **9:13:** Lev 6:16; Diu 18:1

15 Uva viapau oiso oisi voeao lotupa irara oisoa piepaa vo reo sirova utupasa eva riro goru reo rutu, oisore ra oisi ragai tauvapaive. Uva viapau oiso oisore visiipa vo pasio rigatopaavo ra oisi ragai tauvata. Viapau. Eagara. Vosa kopiiravere oisi oreoi pura arapa vaore rugoopaoro oiso puraparai, Teapi irai ita oiso ragai vo tavitaviroaro vo ora ragai iava akukupapa piepareve.

16 Ari ita, viapau oiso ora rei vaisi pieparai oiso reopaoro va iava vao ragai vo vovouaro oa pura-paaveira Vearo Siposipo iava siposipopaoro. Viapau rutu. Eake iava? Uvare Turaro ragai arureva vo vovou purasa vao-ia. Oiraopavira rutu. Sir-aovira rutu vosa viapau rera vo reoaro sirova uturaeri Vearo Siposipo iava siposipopaoro.

17 Vosa ora ragai raga vo ruipaaro sirova uturaeri vo kovo purasa, osa-a eisi osa iava visii arepaavori oiso ra ragaipa voriara vai vatepata. Osa viapau oisi eisi. Viapau rutu. Ari ragai vo kovo purapaaveira uvare Pauto ragaire oiso puraroepa, “Uvuipauei rutu. Oa iava viipa vo kovo vatepaavo, oisore ra Vearo Siposipo iava siposipopari.”

18 ✧ Oire uva akuku visivi raga toupaveira vo ora ragai raga vo touaro-ia. Uva aa vo voria rutu-a vao oa uvuipapeira ragaipa? Vao raga vo osa rorupaaveira rutu Vearo Siposipo iava siposipopaoro. Vao oa-ia viapau voria vaiei. Uvare viapau visii arepaavo oisore ra ragai vateta voria vai va-ia vao ragai vo kovoaro.

Pol Oisoa Oiso Toupaveve, Kovopato Oirara

Rutupa

19 ✧ Viapau oiso reitoa vaiei ro irapa kovopaaveira. Viapau. Ari ora ragai vo vovouaro raga sirova utuparaveira vaore, ra oiso toupaa, Ragai oirara rutupa kovopato. Vaore oiso ra ragai vo kovoaro iavirava riro irara vai iava sopaura vai pore piroverea Jisas oirao piesa.

20 Vosa oisoa reo vatevatepara vo Jiu-pa, uva voea tapo tupaoro oisoa voea vo pitupituroaro sirova utupara vaore, oiso ra ora voea iava sopaura oaive porepaive. Ari ita, oiraopavira eisi osa iava viapau oiso Moses vaaro Reo Taisi ragaipa reipape. Ari voea raga vo reoaro sirova oisoa utupaoro va sirova utupara vare vao rugoopaoro, oiso ra voea iava sopaura oaive porepa piro Jisas oirao piepasa.

21 ✧ Oire uva oisi-a ita eisi osa ragavira voeao tapo ratau tou irara oisoa toupaa uva tapo ita oisoa oisi voea vo pitupituroaro sirova utupara, oea oisoa viapau Moses vaaro-ia taraipaave Reo Taisi. Vaore rugoopaoro oiso ra ora ragai raga vo pitupituroaro iavirava ora voea iava sopaura oaive porepaive. Ari oisi eisi piepaoro viapau oisoa Pauto vaarore Reo Taisi viapau oisoa ovaupara, vo osa touvira Krai raga vo reoaro sirova oisoa utupara.

22 Vosa voea tapo raverave rari irara tupaaveira, uva ora ragai vo vovouaro oisivio rutu piepaaveira osa voea vo vovouaro. Eake iava? Uvare oiso rugoopaaveira, Oearovi vai voea iava uvuipai ra Jisas vo reoaro uvuive va-ia

---

✧ 9:19: Ga 5:13; Mt 18:15   ✧ 9:21: Ro 2:12, 14

gorua ouoro. Oire uva irou irara irao-a oea tapo uvuiparai touoro ora ragai vo vovouroaro oiso piea osa voea. Ra va iava ragai vo pitupituario kekepaoro ragai vo reoaro uvupaive oiraopavira rutu ora voea iava sopaura-ia Jisas oirao piepasa.

²³ Eisi osa iava ragai vo pitupituroaro evara purapaaveira, uvare ragai vo ruipaaro-a oiso ra Vearo Siposipo kosi piepaa. Ra va iava rorupaa oirara kekepaoro voeao oea ora voea iava sopaura oaive vorevira porepaive va uvupaoro.

Uvui Iraopaviei Ra Goruvira Ikaupaoro Vo Poupavio Uva Ovoioipa Reesi Toupaveira

²⁴ ✧ Voeao-ia tarai iraopata oea ora paupau-paoro ikaupaiveira. Oire uva riro irara rutu-a oea ikaupaiveira, ra kataitoavi raga voea rutu-ia putereve, eera-a ira oisoa voria oureve. Uva visii tapo ita oisi uvuipatai ra oisi ora varovaropata ikaupaoro vo Kraís vo raivaaro-ia. Ra opeita rav-eravepata ikaupaoro vo voriro oavisii ou arapa Pauto ruvara-ia.

²⁵ Uva oisi-a eisi osa ro ira paupau ikauro pura-pareve ira uvuipa ra rearea asavira ikaupareve varua oara tarai piepaoro oiso rugoopaoro, Rorupaavere rara oearovu rutu-ia putea. Ororua-a eva rera arova opesipere. Ari vosa vigei oisi piepape, oire ra va iava vigei vaaro rorua ororua vatepareira vigeipa Pauto oa viapau oiso opesipe rutu.

²⁶ Uva oisi-a eisi osa vituario iava torevokovira rutu ikaupaaveira reesia-ia tugurapasa. Iu, uvare oiso rutu toupaa osa ro ira vavaearei

---

✧ 9:24: 2 Ti 4:7; Hi 12:1

vuvukopareveira iravu tosa. Oa-ia viapau oiso riroirovira vavaearei vikivikipaaveira.

27 ✧ Viapau. Ari ora ragai iava varaua goru piepaaveira voua tarai piepaoro. Osa iava uvuiparai ra ora ragai iava varaua vo ruipaaro vara piepaa vaopa oiso, teapi oearovu ragaire oiso purapaave, “Rerape. Ira viapau uvuiparoi.” Vo osa oisi eisi puraave ragaire, uvare raveravevira opesi ragarai.

10

Vo Toupai Kokarapa Iava, Teapi Va-ia Kovevio

1 ✧ Oavu-a vao-ia oa toupai vo vigei soporepasa voeao iava oea viapau voria oaive ouiva vo Pauto ruvara-ia. Araoko irara oaa, visii rugoo piepaavoi voearire Jiu aao iraraaro oea Moses sirova utuaepa kuvau tapi, vo uva viapau aue uukoara vai ora aue aioara vai. Uva voa-a vo uva oisoa Pauto voea virivarivira rutu voea tuvetuvepareve rukuta-ia. Oa iava Ret Si iviroiva uvare raakaopa.

2 Uva oisi-a eisi osa pieoro ovoovovira Tugoropa Sisu Baptais ouiva Moses ruvara-ia vo avakava-ia Ret Si ora rukuta. Oa-ia oiso ora reesiaepa, Voea evoea Moses tapo ora tavosiaepa.

3 Uva voa-a vo uva vaeavira voea rutu katai aio rutu oisoa aiopaive, vao oa voeapa oisoa karekepape vo Kraisi vo goruaro raga-ia.

4 ✧ Ora voea rutu oisoa kataia rutu-ia uukoa ukaiopaave vaeavira, vao oa voeapa oisoa karekepape vo Kraisi vo goruaro raga-ia. Ari ita,

---

✧ 9:27: Ro 8:13; Kl 3:5 ✧ 10:1: Eks 13:21, 14:22, 29 ✧ 10:4: Eks 17:6; Nam 20:11

vo ovi-a eva uuko ovi oa avekeva iava kosi piropa oa-ia oisoa ukaiopaave. Uva ragai ovoovovira aveke vaisipaavoi, uvare rera raga-a eera Kraisi ira oisi toupaveira oiso osa aveke. Rera raga-a ira oisoa voea tauvapareve, ovusa viapau oiso rera vo tauvaaro oisoa eveipaive.

⁵ Ari Pauto viapau oisoa rorupareve rutu voea iava oearovu-ia riro irara rutu. Oa-a eva vituaro iava oisoa voea raga kopiipaave uvarovu voraro kuvau tapiro vo voea vovouaro ouaive ou arapa vo Pauto ruvara-ia.

⁶ Osiposipoa vao oiso ovoovovira vigeipa toupaveira vaopa, teapi vigei tapo oisi orekerovu vuriara sirova avapavio.

⁷ ✧ Ora oiso tapo, teapi vigei vao tokarasi irara-ia vuurapa vaisi purapape oiso osa oearovu voea iava oisoa piepaive. Oa iava Tugoropa Vuku voea iava oiso purapapeira, ‘Pauaepa aiosa ora ukaiopasa. Oire uva va isivaaro iava toreaepa pupipasa.’ Vo aio-ia oa puraiva tokarasi irara-ia vuurapa vaisi purapaoro.

⁸ ✧ Ora vaopa tapo oiso, teapi otopa pitupitu purapape oiso osa oearovu voea iava evoea. Evo vuriro voea varaaro oara vituaro iava riro tukuro rutu kopiiepa katai voki raga-ia oiso osa vo tukuo-ia 23,000 aue oira.

⁹ Vigei vao viapau rutu uvuipaviei ra Turarore aveave reoro vai purapape oiso purapaoro, “Ae apeisi viapau vearovira vigei tokipareveira Pauto,” oiso osa oearovu voea iava oea oisoa oiso purapaave. Uva oisi-a eisi osa pieivoiva, rakoru kare voea upoiva, uvare vo kare siporeva Pauto.

¹⁰ Ora viapau rutu uvuipaviei ra rera-ia Turaro vakuvakupavio oreorovu purapaoro vuriara rera-ia, oiso osa oearovu voea iava oea oisoa rera-ia vakuvakupaave. Ari ita, eisi osa piepaivoiva, opesiaepa, uvare Oira Upopato Enselto voea rutu uporeva.

¹¹ Oovoovoroa rutu-a evara oara toupaveira vigeipa, uvare oearovu vara rigatoiva, oiso ra voa toupave vigei vosipasa rutu varapa. Vaopa teapi vuriara purapape vara-ia oiso osa voea voari. Uvare vigei-a vao toupai vo vuutao iava vo voki-ia oare tutuu piepai Ovoioa Voki.

¹² Oiso ragavira iava, teapi oiso keapaoro oiso rugoopata, Goruvira torepatai. Teapi oisi iava koveta.

¹³ ✧ Evo pitupituro oara karekepapeira vigei-ia kokarapasa. Uva viapau oiso vigei raga-ia, ari oearovu tapo-ia voeao voraro rutu. Oa iava Pauto visiire viapau isivaparovere. Osa iava kokarapa vovou viapau uvuipai ra visii-ia putepaive. Viapau. Ari visii tauvaparevere vokiara rutu-ia. Uvare rera raga ira reo ovoi rera vaaro oirao piepareveira. Oa iavirava visiipa gorua vatepareveira uvuivira rutu visii tauvapaoro vaopa oiso, teapi raveravepata. Ora oiso osa uvuiparoi ra oraivai purareve visii virivarisa vao oa iava uvuipatai ra kokara-ia vatavatapata.

Viapau Rutu Uvuipaviei Ra Pauto Oirao Piepaoro Vurito Uraurato Tapo-ia Raripavio

¹⁴ Oisi-a eisi osa iava vate irara oaa, visii vatatopo piepaavoi oiso ra tauai visivi rutu

toupata vo pitupituro asavira tokarasiara-ia vu-urapa vaisi purapa.

15 Vearovira rutu rugoo iraopata. Osa iava uvuiparai ra visii-ia taraipaoro visiire oiso purara, Ragai vo reoroaro rovirieipata oiso, E vearovira avu rutu visii tavipaavoi oiso?

16 ✧ Vo osa kovukovu aio purapapeira vao komunion, uva kap-ia pitupapeira. Oa iava oirava Turaro arepape, oisore ra oirava Pauto vigei rutu viraakoreve. Oa iava uvuipaviei ra rera-ia Pauto vearo vaisi purapape. Uva apeisi-a? E oiraopavira eisi piepaoro Krai tapo ora tavosipavioveira, rara vare ovoovovira Krai revasiaro-ia ukaiopavio, o revasiva iria parueva vo vigeipa. Iu. Ora vao bret-ia oa kakuakupapeira va aiopasa. Uva apeisi-a? E Krai tapo ora tavosipavioveira ovoovovira Krai iava varaua aiopaoro eisi? Iu!

17 Oiraopavira rutu vigei-a riro irara rutu oirara, ari kataiua-ia varaua karekepavioveira vao-ia lotua, vo rara kataia raga aiopape bret-ia. Eake iava? Uvare ora tavosipavioveira kataivira rutu kataia bret-ia aiopaoro eera raga ita Krai.

18 ✧ Voearire rugoopata voeao Jiu oea oisoa koruoupa aioro iava aiopaive. Vo aioro oara oisoa vatepaive Pautoa-pa. Osa eisi pieiva oa-ia vigei soporeiva. Oa iava uvuipaviei ra oiso rugoopavio, Akoea ora tavosiaepa rutu Pautoa tapo.

19 Oire uva apeisi-a oiso osa puraparai voeore ratau tou irara oea tokarasi irara vo pitupituro sirova utupaaveira? E akukuvira raga

toupaiveira tokarasi irara, ora varao aioara oara-ia oisoa voeapa koruoupaave, eke?

20 ✧ Iu. Akukupapara raga-a evara oara-ia viapau gorua vai. Ragai vo reoaro vituaro-a vao-ia oiso-ia, Evo aioro oara oisoa tovopaive eravaoara-ia tokarasi irarapa vara-ia koruoupaoro, viapau oiso Pautoa-paa. Osa-a eisi osa iava oiso ruipaparai ra viapau oiso voare avapata vo uva tokarasi irarapa koruoua purapaiveira.

21 Viapau rutu uvuipatai katai vovou pura-paoro ra vairei-ia ukaiopata kaprirei oiso, O iria vatepapeira Turaro vaaro-ia komunion, ari o iria vatepaiveira tugara kare-ia vuurapa vaisi purapaoro. Uva viapau oiso uvuipatai vo aioarei iava aiopata oiso, vo aio Turaro vaaro komunion, ari vo aio tugara kare-ia vuurapa vaisi pura-paoro. Oaiorea-a evarei ora vareipa pisavira rutu toupaiveira.

22 ✧ Easi pasi visii vai oiso vovoupataveira ra Turarore vuri vovou piepata tokarasi irara-ia visii vo rugorugooaro tovopaoro, ra va iava visii-ire kasipuparo, eke? E vigei vo goruaro Turaro vo goruaro-ia putepaiveira, raa? Asi viapau rutu.

Vokiara Rutu-ia Uvui Iraopaviei Pautoa-ia Vuurapa Vaisi Purapasa

23 ✧ Ari ita, oearovu vigei iava oiso pura-paaveira, “Uvuipaviei ra opitupiturovu purapape, ora vigei vo ruiparoaro sirova utupaoro.” Oiraopai eisi. Ari viapau oiso opitupiturovu rutu

---

✧ **10:20:** Diu 32:17; Sam 106:37 ✧ **10:22:** Ais 45:9 ✧ **10:23:** 1 Ko 6:12; Ro 14:19

vearopapeira. Uvuipaviei ra opitupiturovu purapape. Uva vao raga uvare viapau oiso opitupiturovu vo vovouroaro vigei tauvapaiveira.

24 ✧ Opeita iravu vigei iava tapo ora rera raga ora tokiparo oearovivure rugoo asavira. Viapau. Ari eera uvui iraoparoi rutu ra oearovure rugoopaoro voea tauvapareve tapo vearo pitupituro raga purapaoro.

25 Viapau oiso oavu avu vaiei vo oaravu rutuia varuara, varao oara voripataveira uua-ia vara aiopasa. Ari vao raga vo uvare viapau koroupa pitupiture rugoopaoro vara viapau ake rovonataveira oiso, “Ovu iava vao-ia?”

26 Vao iava uvare Tugoropa Vuku oiso purapapeira, ‘Rasito ora orekerovu rutu varao reraia toupaveira Turaro varaaro.’ Oa vituaro iava uvuipaviei ra oaravu rutu varuara aiopape.

27 Vosa ro ira-ia viapau oirao pie vovou vai toupave viire kaokaoro aiosa rera tapo, ra va iava ora vii vo rugoaro sirova utuoro avau. Oire vosa viipa aio koko purareve. Vearopai va aio ragari. Opeita rera akepari oaravu-ia akeara rirovira oisi varare rugorugoopaoro.

28 Ari vao raga vosa irai vii tavi rovoreve oiso, “Koruoupa aioa vao-ia auepa tokarasi.” Oire ra va iava viapau oiso aiori vaopa oiso, teapi rera vo rugoaro piro pieri varao iava oirao pie vovou vo pitupituroaro. Ora vao tapo vosa oiso ora sovota, Vuria-a vao, ra opeita va aiopata.

29 Oire uva viapau oiso visii vo rugorugoorore oiso purarai, ari oearovua vo rugooroaro-a.

✧ 10:24: Ro 15:1-2; Fl 2:4, 21

Vo osa oisi vo reo iava oearovu oiso vaio pu-raave, “Eakere ora ragai vo rugooarore korurai vao oa-ia oearovu vuri pieavoi pasi vo aio-ia ora orekerovu avu vai rutu?”

³⁰ Vosa Pautoa-ia vearo vaisi puraa vo aio iavirava, uva apeisi irai uvuiparoi ra vo aio iavirava ragai togareve?”

³¹ ☆ Eisi osa iava oiso visii tavipaavoi, Vo osa eake aio aiopata, ora eake uuko-ia ukaiopata oara rutu-ia uvui iraopatai ra vara rutu aiopata ora vara rutu-ia ukaiopata, oisore ra visii siituepaoro oearovu visii-ia uvuipaai ra Pauto vaisiaro kae pieive.

³² Torevokovira rutu tootoopatai. Oa iava viapau uvuipai ra vuria vai karekepe voeao-ia Jiu, ora voeao tapo ratau tou irara, ora oirao pie vovou irara voeao Pauto voeaaro.

³³ ☆ Oiso vearopai rutu vosa ragai vo pitupituaro vioepata. Oiso osa akekevira raga ragai vo touaro purapaaveira oearovu roru piepaoro. Ari ita, viapau oiso ora ragai ragare rugooperaveira vaore, oiso ra vearoa vai oua. Viapau. Ari vaore oiso ra oearovu rutu vearoa ouive. Oa-a evo vituaro iava oearovu uvuipaai ra ora voea iava sopaura oaive poreive Jisas oirao pieoro.

11

¹ ☆ Osa vituaro iava eisi visii tavipaavoi, oisore ragai vo pitupituaro vioeta, oiso rutu osa Krai vo pitupituaro vioepaveira.

Kukue Tavurupa Pitupitu Vao Lotua-ia

☆ **10:31:** Kl 3:17; 1 Pi 4:11   ☆ **10:33:** 1 Ko 9:22, 13:5   ☆ **11:1:** 1 Ko 4:16

2 ✧ Visii-ia vearo vaisi puraavoi, uvare ragai roru piepataveira ragaire rugoopao ro ragai vo siposipoaro sirova utupaoro vao oa vateavora visiipa.

3 Uva ragai vo ruipaaro oiso toupai, ra ro-roiovira rutu vo reore rugoopata oreoa oiso pupapai, Kraisa toki ruvarautoa rutu ira oearovu rutu-ia oirara putepareveira. Oiso rutu osa vatuoato vatuava-ia putepareveira oirapa reipaoro. Oiso osa raga ita Pauto Kraisa-pa reiparoveira.

4 Osa iava ro ira variriparo, eke Pauto vo reoaro iava siposipopareve kosi pievira oirara rutu osireiario-ia, vosa ora rera iava kukue ruupareve, oa-a eva oa-ia rera raga uvuiparoi ra ora akukupapa pieparo.

5 Osa raga ita o riakova iria oisi variripao, ora Pauto vo reoaro iava siposipopaeve tapo kosi pievira vo oirara rutu osireiario-ia. Oire vosa viapau ora oira iava kukueva ruupaeve, oa-a eva oa-ia ora oira vatuatoaaro vaisiario akaipa piepaevoi. Oire vosa viapau kukuvaipa tovoeve tavuruvira, ra oiso rutu toupaeve osa o iria ora oira iava orui gagavurieve riroa ariia ouoro.

6 Ari ita, vosa viapau ora oira iava kukueva tavurupaeve vo varoa-ia, oire uva vearopai pasi vosa ora oira iava orui gagavuri rovoeve. Uvare taraipatai oiso, Vosa riakova ora oira iava orui gagavurieve, ra va-ia ora arii pieo oira raga. Uva oisi-a eisi osa iava oiso vearopai rutu oirapa vosa ora oira iava kukue tavurupaeve vo lotupa kepa-ia.

7 ✧ Oire uva viapau oiratopa torevokopai oisi

oiso vosa ora rera-ia kukuvaipa tovoreve Pautoa iare lotupaoro. Eake iava? Uvare rera vaaro vuraa oiso rutu toupai osa Pauto vo vuraaro. Osa eisi osa iava uvuipaai oearovu Pauto vaisiario-ia vuurapa vaisi purapaive. Ari riakova vo vuraaro-a vao, oa iava oearovu oirara oearovu-ia oirara raga uvuipaai ra rei vaisi purapaive.

⁸ Vao vituaro iava uvare viapau oiso oirato purareva riakova iava. Viapau. Ari oirato pura rovoreva rovovira rutu. Oa iava utupavira riakova ita purareva.

⁹ ✧ Uvare viapau oiso oirato purareva riakova iare, ari riakova purareva oiratoa iare.

¹⁰ Eva-a oa vituaro iava uvui iraopaoi ra riakova ora oira iava orui tavurupaeve kukue-ia Pautoa iare lotupaoro. Oa iava uvuipaai oearovu oiso taraipaave oira-ia, Vatuato oirapa reiparoi. Ora ra va iava enselpa irara oiso puraave oira kekepaoro, “Vearopai rutu.”

¹¹ Ari oiraopavira rutu vo Turaro vaisiario sovara-ia tupaoro vigei raga oirara viapau uvuipaviei ra riako asavira toupape. Oisi raga ita riakora viapau oiso uvuipaai ra oira asavira tupaive ita.

¹² Oa-a vituaro-a vao-ia vo uvare Pauto riakova purareva oiratoa iava voari rovoa-ia. Osa raga ita oirara kavaupaiveira riakora, oea rutu-a voeao oea purareva Pauto ro ira-a orekerovu rutu vituaro.

¹³ Ora visii vo rugorugooroaro roviriei iraopata oiso-ia, E torevokopai riakovapa o iria variripao

---

✧ 11:9: Jen 2:18

oirara rutu osireiario-ia Pautoa-pa ora oruaro tavuru asavira eke?

¹⁴ Vaore rugoopata vo voki iavapa pitupitu oa vigei soporepaiveira o iava geegeeru orui riro kaekaeva. Vo rara oirato oirava geegeeru ari-iparo.

¹⁵ Ari vosa riakova oirava orui geegeeru toupaeve, oa iava oisoa oearovu oirara oira kekeoro oira-ia vearo vaisi purapaive rorupaoro. Uvare iriapa Pauto vo oru vao geegeerua vatereva vaore, oiso ra vo oru-ia kukue tavurupaeve.

¹⁶ ✧ Ari vosa irai ragaiva kaureo ruipaparo va-ia eva, uva uvuiparai ra rera tavia oiso, Viapau oiso igei aposel irara igoa oiso oai-ia taraipaiei vo rasio iava oa oiso torevokopai vigei rutupa, ora oearoipa Pauto oirara vaiaro lotupa irara vai voearo uvarovu rutu toupaivoi.

Turaro Vo Aioaro Iava Vao Oa Oisoa Vuri Piepaive Korin-pa Irara

¹⁷ Visii vatepaavoi oreorovu va-ia vao iava osa viapau oiso visii-ia rorupaa oisi iava eisi. Eake iava? Uvare lotua-ia visii rutu ora gurupataveira. Oire voa vo pitupituro purapataveira oara viapau oiso torevokopapeira evara.

¹⁸ Uva rovo reo rutu-a vao-ia. Oa iava oearovu ragai taviivora, uvare roopavira tupaoro ora kaureopataveira vo ora visii vo pauroaro-ia. Oa iava oiso rugooparai, O asi oiraopavira vai-a pasi.

¹⁹ ✧ Ari ita, vearopai vosa osivi ragavira rugorugoopata, uvare oiso osa ragavira iava uvuipatai

ra oearovu ora visiipa eveita voeao oea-ia vearo rugoo ora oiraopa vovou toupaveira.

²⁰ Oire vo osa ora gurupata Turaro vo aioaro purapasa vao ovapa aio, oaioa eva akaipa piepataveira.

²¹ Uvare vagevagepavira katakataivira aio rovonpataveira oearovivure tue asavira. Osa iava eisi oearovivu ogoevira raga touvira toupave, vo osa oevu raga vuku rovoave kokoropaoro spakpaoro.

²² ✧ E viapau kepaara vaiei visii okeparoiaro, oara-ia uvuipatai ra rovvira aio rovonpata ora ukaio rovonpata, raa? E visii vo vovouaro-a eva eisi, oa iava Pauto voeaaro reorarpaoro voeava kaureopataveira voeao lotupa irara? Oire oisi-a eisi osa iava oearovivu voea iava arii piepataveira voeao oea aio arapa ogoevira toupave. Uva apeisi puraparai? Ragai roru piepataveira va-ia oisi eisi eke? Viapau rutu!

Turaro Jisas Ira Komunjon Vatareva Voeaopa Disaipel Rera Voeaaro

²³ ✧ Uvare Turaro vo taraiaro-a vao oa rovvira rutu visii vateavora vao oa ouava rera raga ruvara-ia Turaro. Otaraia oiso purapapeira, Vo vokiario Judas vigei reraaro Turaro Jisas kosi piereva vore viurupa irara vavaeoro, vo rupao-ia oa-ia Jisas bret-ia pitureva.

²⁴ Oa iava va kakuakureva va-ia vearo vaisi puraoro Pautoa-ia. Uva oiso puraroepa, “*Va vao-ia bret ragai iava varaua, oa-a vouao visii rutupa, oisore ra va aiota ragaire rugoopasa.*”

✧ **11:22:** Je 2:6 ✧ **11:23:** 1 Ko 15:3; Mt 26:26-28; Mk 14:22-24; Lu 22:17-20

25 Oire uva oisi raga ita evo aio isivaaro iava kap-ia pitureva oiso purapaoro, “*O-ia kap iria agasivira toupae aue-ia wain ovi. Iria oiso toupai ovoovova vaopa Airepa Reo Ovoi Pauto vaaro, oreoa oirao piepaeverea ragai iava o-ia revasiva. Vosa aa vo vokio-ia oira-ia ukaiota, ra oisi va puraoro ragaire rugoopata.*”

26 ✧ Osa iava uvuipatai ra Turaro vo kopiiaro vigeipa oirao piepata rutu vo vokiro rutu-ia, varao oara-ia va vao bret-ia aiopata, ora oira-ia o kap ukaiopata vo rutu tugurasa vo vuutao-ia oa iava vo voki-ia vorevira voreroverea Turaro.

Ro Ira Komunion Vuri Piereva, Ira Vo Vuriaro Voriaro Toupai Rera Ragapa

27 Eisi osa iava vosa ro ira vurivira vao aioreve Turaro vaaro bret ora ukaioro o iava kap, ira raga ita-a ira vuria purarevoi vareo rutu-ia oiso, Turaro iava varaua ora revasiva.

28 Visii rutu katakataivira ora visii iava sopaura oavisii-ia uvui iraopatai ra voura sisiro rovota. Oa iava uvuipatai ra ora visii varaaro-ia rugoara oavisii torevokovira Pautoa iare rugorugoopata. Ra va iava taru va aiota bret ora ukaiota kap-ia.

29 Uvare vosa akukuvira raga va vao bret aioreve ora oira-ia o kap ukaioro vo rara viapau oiso vearovira ora rera sopaaro-ia tarai rovoru oiso rugoopao, Apeisi ragavira rutu vao vituaro porearo toupai oiso, Vao-ia Turaro iava varaua oiraopaua rutu. Oire uva va-a eva oa iava voua aiorevoi ora ukaioro oira-ia o kap, oarea-ia ora

---

✧ 11:26: Jo 14:3

rera raga-ia vuria purarevoi vo Pauto osireiaro-ia. Ra va-ia ora rerapa voria oureve siraoa-ia tavaka.

³⁰ Eva raga ita-a oa vituaro iava oearovu riro irara visii iava upiapaaveira ora raveravepaaveira. Ora oearovu visii iava oisoa kopi-
ipaave.

³¹ Vosa visii rutu ora visii iava sopaura oavisii sisiro rovopata rutu, oa iava Pauto viapau oisi visii piepareve eisi.

³² ✧ Ari ita, Turaro vigei varaaro vuri vovouro rovirieipareveira, oa iava vigeipa tavaka vateparevoi vigei torevokopaoro vo vokio-ia, vaopa oiso, teapi opesi ovoivioverea voeao tapo oea viapau oirao pie vovou vaiva toupai voi.

³³ Araoko irara oaa, vosa Turaro vo aioaro aiosa ora gurupata, ra opeita vagevagepavira va aiopata. Ari oearovivure tue rovota voeao oea tapo koatapaai va aiosa.

³⁴ Ora vosa irai visii iava ogoero, uva oiso vearopai ra rovovira ora rera vo kepaaro-ia aio rovoreve. Oa iava Pauto viapau uvuipa ra visii ruture oiso puraro, “Vurivira eisi piepatavoi visii,” vo rara oisi eisi ora gurupata vare vao Turaro vo aioaro.

Oaravuei touvira varaao oarapa ruipaparai oiso ra visiipa vara torevokoa. Osa pieavere rara vo osa visii tapo tousa urioravere rara.

12

Vo Toupai Ovatevatearovu Rutu Iava Tugoropato Uraurato Varaaro

¹ Araoko irara oaa, visii vo akeroaro pukopaavoi varao iava vatevateara Tugoropato Uraurato varaaro. Uvare oiso ruipaparai ra vearovira rutu roroiovira vara-ia taraipata.

² Uva taraipatai oiso ragavira osa toutava voari tuariri, vo uva viapau oisoa oirao pie vovou vaiva toupata, vo vuutao-ia oa-ia oisoa tokarasi irara raga rei piepata, voeao oea vo vovouroaro sirova utupaoro visii raga ora piro pietaepa.

³ ✧ Oiraopavira rutu vara-ia varao vearovira taraipata oiso-ia, Ro ira tuvetuvepareve Pauto reraaro Uraurato, ira viapau uvuiparoi rutu ra tovi reoro vai purareve oiso puraoro, “Rerape eera Jisas, ira-ia vuria toupaiivoi.” Ora oiso tapo osa iava viapau irai uvuiparoi ra oiso puraparo, “Rera-a ro-ia Jisas ragai reraaro Turaro,” vo ovusa viapau rera vo ruipaaro Tugoropato Uraurato sirova utuparo.

⁴ ✧ Ovatevatearovu rutu toupaiivoi oara vatepareveira kataitoa raga Tugoropato Uraurato.

⁵ Ora oaravu rutu tapo kovoara toupaiivoi vara purapasa. Oara-ia uvuipaviei ra vara purapape kataitoa ragapa Turaro.

⁶ Ari ita, oirara rutu viapau oiso uvuipaai ra vaeavira okovorovu rutu purapaive Pautoapa. Ari kataitoa raga Pauto ira oirara rutu oiso piepareveira ra rera ragapa kovopaive voea vo rugooroaro-ia uvuivira.

✧ 12:3: 1 Jo 4:2-3; Ro 9:3   ✧ 12:4: Ro 12:4-7

7 ✧ Oiso osa katakataivira Tugoropato Uraurato vo kovoaro eveipaiveira ora voea iava sopaura-ia oaravu-ia vatevateara varao oearovu rutu oirara tauvapasa

8 ✧ oiso-ia, ro Tugoropato Uraurato ira iravupa reoa vatereve, oisore ra va iava oirara vo rugooroaro soporepareve. Vo osa rera raga ita Tugoropato Uraurato iravupa rugooa vatereve vaore, ra oearovu oirara tarai pierleve vao iava oa vatauvira toupaveira.

9 ✧ Uva rera raga ro Tugoropato Uraurato ira riro gorua oirao piea iravupa oirato vatereve, oiso ra va iava oearovivu vearovira tauvapareve. Ora iravupa aia ita gorua vatereve oisore ra va iavirava oearovu oirara ruvarupareve voea porete piepaoro.

10 ✧ Ari iravupa gorua vatereve ravoto kovoro purapasa. Ari iravu oiso pierleve, ra Pauto vo taraiaro oiraopavira rutu kosi piepareve goruvira. Ari iravu oiso pierleve ra oearovu rutu oirara vo tarairoaro rovirieipareve oiso purapao, “Vova vo kovo-ia Tugoropato Uraurato, ari ourauravu raga iava kuuvua vao-ia.” Ari ita, ovusa iravupa pisa visivi rutu reoa vatereve, ra va iavirava reoreoparo. Ari iravupa taraia vatereve, ra vo tarai iava eva pisa reo rutu poreve. Oa iava uvuipaai oearovu vo reo porearo rutu-ia taraipaave.

11 ✧ Ari ita, evara rutu orekerovu rutu oara toupaivoi vatevateara, vo osa kataitoa ragaei Tugoropato Uraurato ira oirara rutupa

---

✧ 12:7: Ef 4:7 ✧ 12:9: Mt 17:19-20 ✧ 12:10: Ga 3:5; 1 Jo 4:1

✧ 12:11: 2 Ko 10:13

katakataivira oisi vara piepareveira ora rera raga vo ruipaaro sirova utupaoro.

Vigei-a Ovarurovu Vova Krai Iava Kataiua Varaua

¹² Oire Krai-a ro ira oiso toupere, Kataiua varaua oua-ia ovarurovu epao. Ari ita, uva osasarovu rutu-a vo ovusa kataiua raga iava varaua vara-a.

¹³ ✧ Oiso ragavira Jiu-a voeao-ia, ari ratau tou irara-a voeao-ia, ora voeao oea kovo raga-paiveira akukuvira vori ou asavira. Ari voeao oea monipa kovoro purapaiveira ora voeapa, vigei rutu-a vao vigoa ora reesivepa oiso, Vigei-a kataiua iava varaua. Oa-a vao oa iava Tugoropa Reesi ouepa vigei rutu vo Krai-va ora tavosioro vao iavirava Tugoropato Uraurato goruaro. Iu, Pauto vigei vaeavira rutu oiso piereva, oiso ra vigei rutu ukaiopavio ovoovovira rera iava Tugoropato Uraurato, ra rera tovopape vo vigei varaaro-ia tootooara oavi.

¹⁴ Vouao varaua viapau oiso kataiua rutu-a. Viapau. Ari ovarurovu rutu voua iava toupai. Osa rutu toupereveira Krai ira varaaro iava ovararovu rutu toupaveira.

¹⁵ Vosa tasi tauo oiso purape, “Viapau oiso vavaea-a ragai. Oa iava viapau oiso toupavoi, Ragai-a ovaruvu voava.” Uva oisi-a eisi osa viapau torevokopai, uvare tasi tauo-a oa oiso toupavoi, Oavu voua iava varaua.

¹⁶ Ora vosa kokito oiso puraro, “Viapau oiso ragai-a osireito. Eisi osa iava viapau oiso ragai-a

---

✧ **12:13:** Ef 2:18; Ga 3:28; Kl 3:11; Jo 7:37-39

varaua iava.” Eva oa viapau torevokopai, uvare rera-a kokito voua iava varaua.

17 Vosa voua rutu varaua oiso raga toupave osireitoa raga, oire uva apeisi-a, uvuiparoi osireito ra uvureve? Ora vosa voua rutu varaua oiso raga toupave, Voua kokitoa raga, uva apeisi-a? E uvuiparoi ra geesipareve, raa?

18 Viapau. Uvare Pautoa raga ora rera vo vovouaro sirova utuoro ovarurovu rutu tovoreva varaua-ia.

19 Vosa katai varuvi raga toupave, uva apeisi-a? Oiraopavira rutu uvare viapau oiso uvuipai oisi eisi toupave varaua.

20 Oiraopavira rutu viapau oiso oisi-a eisi, uvare ovarurovu rutu iava voua-a kataiua raga varaua.

21 Uva viapau osireito uvuiparoi ra oiso puraro vavaeare, “Viipe. Ra ragai ragape. Uvare ragai raga uvuiparai.” Ora kukueva viapau oiso uvuiparoi ra tasi tauore oiso purao, “Viipe. Ragai uvuiparai. Uvare viapau uvuipauei ra ragai tauvari.”

22 Ari ita, oisi eisi viapau torevokopai. Oa-ia eva viapau uvuipaviei ra vearovira toupape, vo rara viapau ovarurovu viapau toupave vigei-ia, vo varuro oara raveravevira vai toupaveira.

23 Ora vo varuro oarare oiso rugorugoopaaveira, Akukuara raga evara, ovarurovi-a evara oara-ia uvui iraopaviei ra kasivarivira rutu varavi tokipape. Ora vo varuro oarare oiso rugoopavioveira, Viapau oiso vearovira kekepa piroi, ovarurovi-a evara oara-ia vearovira rutu vara ruupape varoara-ia.

²⁴ Vo varo oa-ia viapau uvuipaviei ra vara ruu-pape ovaruroa vearovira rutu kekepa piro. Uva vo varuro rutu takuvureva Pauto kataiua rutu varaua puraoro, oiso ra oirara vo varurovioro vearovira rutu rugoopaave oara akaipa visivi toupave.

²⁵ Oire uva oisi-a eisi osa vituaro iava ovarurovu viapau oiso roopavira toupaveira. Viapau. Ari evo varuro rutu vaeavira rutu ora tauvapapeira ora vo varuro raga ora tokipaoro.

²⁶ Vosa ovaruvu vuria tavaka ouve, ra ovarurovu vo tavaka sovove ora vara-ia. Oa iava vara rutu vo sirao kaeve. Ari vosa ovaruvu vaisiaro kae pieive, oa iava ovarurovu roruve va tapo.

²⁷ ☆ Oire visii rutu ora takuvutaepa rutu. Oa iava oiso toupata visii-a kataiua rutu oiso osa Krai. Ari ita, visii rutu katakataipavira toupataveira oiso osa ovarurovu voua raga iava varaua rera vouaaro.

²⁸ Osa iava Pauto ovarurovu rutu tovtovoreva torevokovira ora vara vo tavukiroaro-ia oiso ragavira, Rovopa irara-a voeao aposel irara. Uva eraopaai voeao-ia profet irara. Uva vo pevapaai voeao-ia tarai vatepa irara. Uva voea isivaaro iava voeao-ia oea ravoto kovoro pura-paveira. Uva evoea isivaaro-ia voeao tapopa vo goru vatereva oirara ruvarupa irara ora voeao oearovu tauvapa irara, ora voeao oearovu rutupa irapa irara, ora voeao oea pisa reoro rutu-ia reoreopaaveira.

²⁹ Oire uva viapau oiso voea rutu areiivira rutu toupaveira oiso, Voea rutu-a profet irara, ari

---

☆ **12:27:** Ef 1:23

voea rutu-a tarai vatepa irara. Viapau. Viapau oiso voea rutu gorua oupaiveira Tugoropato ruvara-ia Uraurato vao ravoto kovoro purapa, ora

³⁰ oirara ruvarupa, ora vao pisa reoreoro-ia reoreopa, ora vao pisa reoro aviavi piepa.

³¹ ✧ Osa iava eisi uvui iraopatai ra ora visii iava sopaura rutu tovota varao-ia vatevateara oara evara-ia uvuipai ra putepaive rutu.

Ari ita, oavuei aia oa epao touvira aue riroa rutu sirao vovou. Vosa viapau vava toupata, ra viapau uvuipatai ra evo vatevatero kovo piepata vo oearovivu tauvapasa.

13

Vo Toupai Oearovivupa Siraopa Vovou

¹ Uva va vao-ia rovoa rutu aue siraopa vovou oa oiso toupai, Uvuiparai ra oearovu rutu vo reoroaro-ia reoreopara, ora vo reo enselpa irara vaaro pisa reo rutu. Ari vosa viapau siraopa vovou purapaa oisi eisi reopaoro, ra ragai vo reoaro oiso raga guruko ragapaive osa toiva o iria akukuvira guruko ragapaevoi, uvare oira toga ragapai.

² ✧ Ora vosa goruvira rutu Pauto vo rugoaro kosi piea va iava siposipopaoro. Ora vosa orekerovu rutu-ia taraipara varao oara viaevira toupave ora varao oara vatauvira toupaveira. Ora vosa riroa rutupe oirao pie vovou ragai-ia oa iavirava uvuiparai ra pukuia virua uvavure. Ari

---

✧ **12:31:** 1 Ko 14:1, 39-40   ✧ **13:2:** Ap 13:1-2

vosa viapau siraopa vovou purapaa eisi evara purapaoro, oire ra oiso raga toupaa, Akukupapatoa raga ragai.

3 ✧ Ari ita, vosa ora ragai varaaro rutu orekerovu vatepaa oearovivupa apota irara. Ora vosa ora ragai raga iava varaua iava vasea oearovupa, oire ra ragaire kasipupaoro ragai iava voua kasiive vaopa, uvare Pauto vo kovoaro-a oa purapaaveira. Oara rutu-a evara oara-ia viapau vitua vai toupai, vo rara viapau siraopa vovou vai pura rovopaa.

4 ✧ Oire uva va-a vao-ia siraopa vovou oa oiso rutu toupai osa kave vovou ora vereopa vovou. Uva ro ira siraopa vovou purapareve, ira viapau uvuiparoi ra orekerovu riiriipaoro iravure vuri rugorugoo purapareve, oiso ra rera varaaro rutu ou ragareve. Ora vo osa viapau ora rera raga-ia vovouparoi. Ora viapau oiso ra ora rera raga vaisiario rei piepareve.

5 ✧ Ora vo osa ro ira-ia siraopa vovou toupaveira, ira viapau uvuiparoi ra oearovivu arii piepareve. Ora ira viapau uvuiparoi ra iiruko vovou purapareve. Ora viapau uvuiipa ra vagevagepavira kasipuparo. Ora vo osa viapau oiso ra varaore vuriara rugorugooparo oara purapaive oearovu rera-ia.

6 Oire uva rera ro ira-ia siraopa vovou toupaveira ira viapau uvuiparoi ra rorupareve vuri rugorugoo-ia. Ari uvuiparoi ra varao-ia vearopa rugooro rutu orekerovu varaaro rorupareve, varao oiraopa rutu varaaro ora vearopara rutu.

7 ✧ Ari ro ira siraopa vovou-ia toupaveira, ira viapau uvuipa ra va eakareve vo osa riroa tavaka pou piro rera-ia. Ora vao tapo vosa oavu-ia oirao piepareve, ra viapau uvuipa ra va iava ora rera vo rugooaro tavariorëve ita aia. Ora vao tapo vo osa rorupaoro toupaveve varaore tuepaorō, vo osa Pauto vo utupavira rera vatereverea, ra viapau uvuipa ra vo roru eaka pierëve. Ora uvuipa ra kave vovou purapareve voeaore oea viapau rera vo rugooaro sirova utupave.

8 Va-a vao siraopa vovou oa pauakavira rutu toupaveira. Oirara uvuipaaveira vearovira Pauto vo reoaro kosi piepasa. Ari ita, uva katai voki raga iare va-a. Ora vao osa oirara vatevateara oupaveira, oire ra vara iava reoreopaave pisavira reopaoro, oreoroa rutu-a evara oara opesi ovoipapeira. Oiraopavira rutu uvare riroa rutuei taraia vo Pauto vo ruipaaro iava. Uva ita, osa vo tarai tapo opesiperea.

9 Oara rutu vituaro-a vao-ia, uvare vigei varaaro-a vatevateara oara viapau rutupavira toupaveira varao oara-ia taraia oupapeira, ora oara iava Pauto vo reoaro kosi piepapeira.

10 Viapau. Ari oavu epao rutupa rutu. Vosa va eva rutupa pou piro, ra va iava orekerovu rutu evara kurokuroara opesi ovoipe.

11 Oire vo osa kakae visivi oisoa toupaa, uva voa-a evoa uva oisoa veu visivi rutu reopara. Ora tapo oiso rutu voa oisoa rugorugoopara osa oeavu kakae vure rugorugooapaaveira. Oire uva vo vokio-ia ragaiei oira vasito. Eisi osa vituaro iava kakae vure vo vovouroaro kavuava.

✧ 13:7: Ro 15:1

12 Varao oara kekepai vigei vo vokio. Uva viapau oiso roroiovira vara kekepai, uvare turopavira oiso vara vurapai osa sisiroara-ia orekerovu turopavira kekepapeira aauvira. Ari vovio utupaua vara evara viaeperea vigeipa, ra va iava roroiovira vara kekepe. Vo vokio-ia Pauto varaaro-ia taraiparai, vo osa ragaipa vavagisipai. Ari evara rutu taru eveiaverea vovio utupaua vara-ia roroiovira tarai ovoioro, oiso rutu osa Pauto ragai-ia tarai ovoiparoveira.

13 ✧ Iu, osa ragavira-a eisi osa touperea voari utupaua. Ari vo vokio-ia oiso rutu toupai vo peva vao oa reipai rutu oiso-ia, oirao pie vovou-a vao-ia, ari rari vovou-a vao-ia, ari siraopa vovou-a vao-ia. Oa-a vao-ia siraopa vovou rovopa rutu vo vo peva iava.

14

Vo Toupai Rovopa Iava Vatevatea Tugoropato Uraurato Vaaro

1 Ora visii iava sopaura rutu tovota siraopa vovou rutu purapasa. Uva viapau uvuipatai ra oiso ovatevatearovure ovaupata. Uvare vo vatevatea vao-ia Pauto vo rearo kosi piepa, oa-a eva tapo visiipa reipapeira.

2 ✧ Aue vituaro iava uvare ro oirato ira pisa vaivaisi-ia reoreoparo, ira viapau oiso oirarapa reoreoparoi. Viapau. Ari eera Pautoa ragapa reoreoparoi. Eake iava? Uvare oirara vo rugorugooroaro vavagisipai rera vo rearo uvupaoro, vo osa vatauvira rutu oiraopa rugoo kosi

pieparevoi Tugoropato Uraurato vo goruaro iavirava.

³ Ari ro ira roroiovira rutu Pauto vo reoaro kosi piepareve, ira raga ita oirara tauvaparevoi voea vovouroaro tapo goru piepaoro. Ora voea vateparevoi kave vovou.

⁴ Ari ro ira pisa vaivaisi-ia reoparo, ira raga ita ora rera raga ora tauvaparoi. Ari ro ira Pauto vo reoaro vearovira rutu kosi piepareve, ira-a ita eera ira lotupa irara rutu tauvaparevoi taraia vatepaoro Pautoa iava.

⁵ ✧ Uva ragai vo ruipaoro-a vao-ia, oiso ra visii rutu pisavira rutu reopata. Ari rirovira rutu oiso ruipa iraoparai ra vo vatevateaova toupata, oa iava vava uvuipatai ra vearovira Pauto vo reoaro kosi piepata. Oa-a vao oa iava ro ira roroiovira rutu Pauto vo reoaro vatepareve, ira-a eera ira oiraopavira oirara rutu tauvapareveira. Ari ro ira oreovu raga-ia pisa vaivaisiro-ia reoreoparo, ira viapau oiso piepareveira osa eera. Ari vao raga oiso-ia, vosa iravu rera vo reoroaro porepareve, oa iava lotupa irara rutu uvuipaai ra tauva rutu oupaive.

⁶ ✧ Oire araoko irara oaa, e uvuiparai ra visii iare taveteoro visii tauvaa vo rara pisa visivi reoreora? Viapau. Ari vao raga vosa uriora ra roroiovira Pauto vo reoaro vatea vao oa vatereva ragaipa, ora tarai reo vao rera ruvara iava vaa, ora siposipoara varao oara-ia visii tarai piesa urioravere.

Visii Uvui Iraopatai Ra Pauto Vo Reoaro Kosi Piepata Vo Oirara Vo Reoaro-ia

⁷ Oiraopavira rutu vosa viapau vearovira pureo tavara vuvurepata ora aue gitaara tatupata, ra va iava ogurukorovu rutu puraave. Ra apeisi ragavira roroiovira vara gurukoaro gauaro eveipata, raa?

⁸ Ora vosa ro ira utave vuvurepareve, oire ra vosa viapau roroiovira gurukopaeve, ra apeisi ragavira oira gurukoaro eveioro oearovu oiso puraave, “Upoa purasa vatatopopaviei”?

⁹ ☆ Uva oisi ragavira vosa oisi eisi pisavira visii vo reoroaro vatepata, ra apeisi ragavira oearovu visii vo reoroaro uvupaoro vara vituaro-ia roroiovira taraipaave? Ari ita, visii vo reoroaro oara ora ropi ragapapeira, oiso rutu osa kiuvu gurukoara kaepaoro avaparoveira.

¹⁰ Riroara rutu reo kakuro oara vo rasio-ia toupaveira. Oara rutu vituaro poreporearo toupaveira.

¹¹ Ari vosa viapau eveivira irai oreoiaro uvua vao oreovu raga, oire uva eera-a ira ragaipa aapaapavira toupaveira, vo osa ragai ita oisi raga rerapa aapaapavira ita oisi toua. Ra ita viapau uvuipaveiei ora vegei-ia taraipasa.

¹² Taraiparai oiso, Visii-a vao visiigoa ruipa iraopataveira oiso ra vara rutuva varao vatevateara toupata, varao Tugoropato Uraurato oara vatepareveira visiipa. Uva osa iava eisi uvui iraopatai ra visii ita pute pie visivi rutu vatevateara kovo piepata, varao oara lotupa irara tauvapaiveira rutu voea vo vovouroaro oirao pie vovouro goru piepaoro rutu.

¹³ Oiso osa ro oirato ira pisa vaivaisi-ia

reopaoro uvui iraoparoi ra Pauto arepareve variripaoro, ira raga ita uvuiparoi ra rera vo vaivaisiaro roroiovira rutu porepareve oearovupa.

14 Oiso osa ora ragai-ia taraiparaveira, uvare ovokirovu-ia pisavira rutu vaivaisipaoro variriparaveira, vo rara Tugoropato Uraurato vo vaivaisiro tovopareve vo ragai sopaaro-ia. Uva ora ragai reraaro raga iava uraurato oisi oiraopavira rutu vaivaisipaoro variriparaveira. Ovusa viapau vo vaivaisiro-ia taraiparaveira.

15 ✧ Ra va iava eva eake vai pura iraoa? Ari vao oiso osa vearopai vo osa ora ragai iava urauratoa oaa rutu iava variripara, osa vearopai tapo vo osa ora ragai vo rugorugooaro rutu iava aviavi pievira variripara. Oiso osa tapo ragaipa vearopai vo osa erapara ora ragai reraaro rutu iava uraurato, ra ita oisi raga aviavi pievira rutu erapara vova ragai vo rugorugooaro-ia.

16 Uvare vosa irai visii iava vearo vaisi pureve Pautoa-ia vo ora irai iava uraurato vaiaro rutu-ia oisi eisi pisavira vaivaisipaoro. Ra apeisi ragavira iravu rera vo reoaro sirova utuoro oiso puraro, “Vearovira rutu Pauto”? Osa eisi viapau uvuiparoi. Eake iava? Uvare viapau oiso rera vo reoaro vearovira aviavi pievira uvurevo.

17 Ari ita, vosa visii tapo ita pisavira rutu vaivaisipaoro oisi vearovira rutu variriara purapata Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaoro, osa eisi vearopai ita. Uva aue raga, apeisi ragavira uvuiparoi irai ra visii ruvara-ia tauva oureve vo osa visii vo variriroaro uvupareve eera

---

✧ 14:15: Ef 5:19; Kl 3:16

sopaipato.

¹⁸ Vearo vaisi purapaaveira Pautoa-ia vo vaivaisi iavirava vao-ia pisa. Uvare rirovira rutu va-ia reoreopaoro variriparaveira oearovu vo vaisiroaro-ia pute pievira pisaara.

¹⁹ Ari vo uva lotu puraparaveira oearo rutupa, uva vo raivarei toupaivoi, oiso-ia osa vao-ia, rovopa reoreo vatepa, oiso osa ragavira uvuiparaveira garepa reoro-ia aviavi pievira reoreopaoro. Uva eraopa vao-ia, oa-ia oisi raga ita reoreoa vatepa vaopa, vo osa riro vavagisi reo rutu-ia riopara vaivaisipaoro reoreo vatepara. Ra viapau oiso irai uvuiparo aviavi pievira vara uvupaoro vara oupareve. Uva apeisi-a? Ari oiso-ia osa vao vearopai rovoa, osa ragavira ragai vo vovouroaro-ia uvuiparai ra aviavi pievira oearo-vivu tarai piepaa.

²⁰ ✧ Araoko irara oaa, opeita oiso ragavira varaore pisa vaivaisiro veuvira rugorugoopata. Ari ita, oiraopavira rutu uvare veu kakae viapau vuria vaiei. Ra visii tapo ita uvuipatai ra oisi eisi piepata. Ari uvui iraopatai ra oiso vearovira rugoopata osa oira vasi irara vo rugooroaro toupaveira vo vaivaisiro iava.

²¹ ✧ Vo Tugoropa Vuku-ia oiso purapai,
‘Vo oearovu-ia voearo oreorovu raga iava voea, ora vo oearovu gisipoaro-ia voeao os-ararovu iava ragai vo reoaro vateavere voeaopa ragai voeaaro. Ari eagara vosa viapau ragai gisipoaro sirova utupaave vo voea-ia va uvupaoro.’

✧ **14:20:** Ef 4:14; Sam 131:2   ✧ **14:21:** Ais 28:11-12

Eisi osa puraroepa Turaro vo osa Jiu vo kaureo vovouroaro kareke piereva.

²² Oire uva vo vatevatea-a vao-ia pisa vaivaisi oa iava uvuipaai oirao pie asa irara ra Pauto vo goruaro eveipaive vao oa kaureo vovou kareke piepaiveira. Ari va vao-ia vatevatea oearovupa oisore ra va iava goruvira rutu Pauto vo rearo kosi piepaive, oa toupaveira vaopa oiso ra va iava voeao riro oirao pie vovou irara Pauto vo goruaro eveipaive vao oa Pauto vo tauvaaro kareke piepaiveira.

²³ Oire vosa oirao pie vovou irara ora guruave lotusa, ra va isivaaro-ia rovoave pisipisavira vaivaisiro. Uva apeisi vosa oevu voea iare koataave voeao iava oirao pie vovou asa irara, voeao oea vo vaivaisiro pa ruruvutuvira toupave. Uvare oiso puraave vai pasi, “Easi voeao kokoropaoro oiso reoreopaai.”

²⁴ Ari vosa voea voeao lotupa irara ora guruave Pauto vo rearo iava siposiposa, oa-a eva oa iava voeao oirao pie vovou asa irara uvuipaai ra ora voea iava sopaura oaive sovooro oiso puraave, “Oiraopavira rutu uvare vuritoavi-a ragai.” Aue iava uvare vo reo eva uvuivoi vo voea iava sopaura togavoi voea vo vovouroaro vuriara kareke pieoro.

²⁵ ☆ Ora vo osa vo reo eva voea vo rugugooroaro roroiove varao oara vatauvira toupaveira. Oa vituaro iava uvuipaai ra voea rutu ora takuvuave Pautoa-ia vuurapa vaisi purasa oiso purapaoro, “Oiraopavira rutu, uvare Pautoa epao visii-ia.”

☆ 14:25: Lu 17:16

Okovorovu Rutu Varao Lotua Varaaro Uvui Iraopai Ra Torevokovira Rutu Karekepape

²⁶ ☆ Oire uva apeisi-a oiso osa ragai vo reoaro opesiaroei? Ari oiso, vo osa visii rutu ora guru-pata vuurapa vaisi purapasa, uva oiso vearopai vosa iravu erava kae pie rovoreve. Ari iravu tarai reo iava siposiporeve. Ari iravu vo reo kosi piereve oreoa vatereva Pauto rera ragapa. Ari iravu siposiporeve pisa reo vo vaivaisiaro iava, vo ovusa iravu vo reo porepareve. Ari ita, viapau rutu uvuipatai oavu avu vai purasa, vo rara viapau visii rutu lotupa irara tauvapaive va eva.

²⁷ Vosa oearoi visii iava oiso vovoupaave ra va-ia vao pisa reo vo vaivaisiaro reoreoave, uva uvuipaai ra oiso reoreoave vaiterei raga, eke vo peva tupetupereovira, vo osa ojavu katakataivira voea vo reoreoroaro porepareve.

²⁸ Ari vosa viapau irai toupave voea vo reoreoroaro porepasa, osa iava uvui iraoparoi ro ira pisavira vaivaisipaoro siposipopaveve ora tape piero vaopa, vosa eisi reoreopaoro ora rera raga vo reo uvupaveve ora Pautoa tapo.

²⁹ Ari ita, oiso vearopai vosa aiterei o vo peva oiso vovouave ra Pauto vo reoaro kosi pieive vao oreoa voea ragapa oisoa vatepareve. Uva oisi-a eisi osa iava oearovu uvuipaai ra vo peva eva vo reoreoroaro rovirieive, oiso ra vo reo vituaro-ia taraiave.

³⁰ Ari vosa irai ojavu tapo pauparo, ra Pauto rerapa oreovu vatereve, oire ra va iava uvuipaai oearovu ra iravu siposipopato tapetapeive oiso puraoro, “Ora tape pieu.” Ra va iava rera

---

☆ 14:26: 1 Ko 12:7-10

eera eraopato Pauto vo reoaro iava kosi piereve voeapa.

³¹ Visii rutu uvuipatai ra Pauto vo reoroaro kosi piepata oearovupa rera vaaro iavirava vat-evatea. Uva aue raga vosa tupetupereovira oisi siposipopata, osa ragavira iava visii rutu uvuipatai ra ora visii vo reoroaro iavirava taraia oupata. Ra vara iava visii iava sopaura goru piepata tapo.

³² ✧ Ari ro oirato ira vatereve Pauto ora rera vo tavitaviaro, ira uvui iraoparoi ra ora rera iava uraurato rei piepareve rutu vo osa evo reo kosi piepareve. Teapi reoreo ragaparo akukuvira.

³³ Eake iava? Uvare Pauto viapau oiso vo vatevatearo vigeipa oiso vatepareveira, ra vara-ia ora vavagisi piepavio lotu purapaoro. Viapau. Ari oiso ruipaparoveira ra torevokovira kave vovouvira rera vo ruipaaro sirova.

Vo osa vo uvaroa ora gurupata visii oirao pie vovou irara lotupasa,

³⁴ ✧ uva voa-a evoa uva riakora raga rutu uvuipaai ra ora tape piepaave vo oiso rutu osa rutu airovu lotupa riako ora tape piepaaveira vo uvarovu rutu. Vaopa uvare viapau oiso vairopa torevokopai, oiso ra akukuvira reoreo ragapaave, uvare Jiu vaaro Reo Taisi oiso purapapeira, 'Riakora uvuipaai ra ora vairo raga vo tavukiroaria toupai. Uvare viapau uvuipaai ra oirara vo tavukiroaro iare putepaive.'

³⁵ Vosa oiso ruipapaave ra vara-ia taraipaave varao oara karekepe vo visii vo uvuruaro-ia,

oarare uvuipaai ra vatua irara oaive akepaive vo ora vo vurero vo keparoaro-ia. Vaopa vosa iriai riakova vai lotua-ia reoreopao ora oira vo ruipaaro ragai-ia, ra oisi iava vigei rutu ariia oupape.

³⁶ Uva apeisi-a? Ragaiva ora kaureopatai? Oire ragai tavita oiso, apeisi-a? E visii raga-a visiigoa iare pou piropa Pauto vo rearo? E rera vo rearo visii vo lotuaro sovara iava rovoepa?

³⁷ Ari vosa irai visii iava oiso ora irai-ia ru-gooparo, Ragai-a vao Pautoa reraaro kovopato, ora ragoapa Tugoropato Uraurato vatevatea vaterevora, uva uvuiparoi ra irai ragai vo riga-toaro eveireve oiso purasa, “Pol vo rigato purarevora vao iava uvare Turaro goruvira rutu rera arureva oisi va purasa.”

³⁸ Uva ro irouto oirato ira viapau ragai vo rearo eveireve oiso, Turaro rutu iava vo reo-a vao, uva va iava ira viapau torevokovira ora vaisipa oiso puraoro, “Ragai-a vao Pauto reraaro kovopato.”

³⁹ Oire araoko irara oaa, oiso ora visii vo vovouroaro piepata. Oa iava uvui iraopatai ra Pauto vo reoroaro kosi piepata vara iava siposipopaoro. Ari vao raga oapa vuripai oiso, Opeita oearovivre korukorupata voeao oea pisa reoro-ia vaivaisipaive, uvare Tugoropato Uraurato vo goruaro-a va eva.

⁴⁰ ✧ Uvui iraopatai ra vara rutu orekerovu torevokovira rutu purapata. Opeita visii raga ora vavagisi piepata vara-ia varao vo lotua sovara-ia.

15

Krais Koptiroepa Oa Iava Vorevira Toreroepa

¹ Araoko irara oaa, oiso vovouparai ra visii rugoo piea vaore Vearo Sipoipo oa iava vokiara rutu-ia visiipa oisoa siposipopaa. Vao oa out-avoiva, goruvira rutu torepataera oirao pie vovouro oavisii-ia.

² Vo siposipo-ia oa iava ragai oisoa visii siposipopaa, oiso ra va-ia goruvira rutu pituta. Oa iava Pauto uvuiparoi ra visii vorevira oureve ora rera iare. Uvare va-a vao-ia vo osa oei rovvira rutu va oirao pie ragapaivora, vorevira va ita eakaive. Osa-a eisi osa iava Pauto viapau uvuiparoi ra oisi ora rera iare vorevira oei visii iava oureve.

³ ☆ Vo reo-a vao rovoa rutu oa ou rovoava, oa iava visiipa vo reo ita aia topa pieavora. Vo reo oa oiso purapapeira, Krais koptiroepa vigei vo vovouroaro vuriara voriaro ouoro. Oiso rutu osa Tugoropa Vuku rera iava tavitavi rovoepa vigeipa.

⁴ ☆ Vao oa isivaaro iava rera tovaiva. Oa iava vorevira Pauto rera tore piereva vo pevapa voki-ia. Oiso rutu ita osa Tugoropa Vuku vo siposipoaro oisoa tavitavipape.

⁵ Uva vorevira rovvira rutu Pita iare ora karekeroepa. Oa isivaaro iava voea rutu iare aposel irara urioroepa.

⁶ Oa iava ita vo vavae vovoto rutu iare (500) oirara vo vuutavi raga-ia eva ora karekeroepa, voea oea oisoa rera sirova utupaave. Oea

iava oearovuei riro irara tootoovira toupavoi, vo ovusa ita oevu epao voea iava oea kopiiaepa.

⁷ Oa-a eva isivaaro iava Jems ita rera kekereva ro ira lotupa irarapa reiparoveira. Oire voava voea rutu ita aposel irara rera kekeiva.

⁸⁻⁹ ✧ Uva ragai tapo iare ora karekeroepa ragai vao ovoiopatoa rutu. Ari ita, ovoovovira ragai ovoiovira rutu kavauraepa. Uva voa-a evoa uva oisoa pisavira rutu rerapa toupaa, vao-ia osa Pauto voeaaro oirara oisoa vuri piepaa voviri rovopa visivi. Osa iava viapau oiso uvuiparai ra torevokovira ora ragaire oiso purara, “Vearoto-a ragai aposelto.”

¹⁰ ✧ Üvare Pautoa raga vo siraoaro-a vao oa iavirava oiso toupavoi vo vokio-ia. Vao-ia sir-aopa vovou oa ragaipa vatereva. Oa vaaro-a vao sir-aopa vovou oa viapau oiso ora ropivira oiso ragai pie ragava. Viapau. Ari eva ouoro va iava kasivarivira oisoa kovopaa Pautoa-pa oearovu rutu aposel irara vo kovoroaro-ia putepaoro. Oiraopavira rutu uvare viapau oiso ragai vaaro-a va vao-ia. Ari Pautoa raga vo tauvaaro-a oa eisi ragai pieva.

¹¹ Uva oisi-a eisi osa ragavira, eagara va iava oearovu-ia aposel irara oisoa va uvu-pata, eke ragai vai ruvara-ia pasi va uvutava. Üvare oiraopavira rutu-a, uvare igei rutu Vearo Sipoipo iava vaeavira siposipopaioveira vao kataia Jisas iava va-a. Oa iava va oirao pietava.

Vigei Vaaro Iava Torea Vorevira

12 ✧ Ari ita, igei vo siposipoaro-a vao-ia oa oiso purapapeira, Pauto Krai vorevira tore piereva kopii iava. Uva apeisi-a, oiso osa iava oearovu visii iava oiso purapaaveira, “Voeao oea kopi- ipaaveira, oea viapau uvuipai ra vorevira kopii tapirova torepave”?

13 Viapau vearovira reoreopai oisi puraoro, uvare vosa vo reo eva oiraopape, ra vo reo kuuvupape Krai iava oiso, Vorevira toreroepa.

14 ✧ Ari ita, vosa Krai viapau vorevira toreroeri kopii iava, ra viapau oisi oai iava osiposipoi igei-ia toupave. Oa iava viapau uvuipai oai oisi toupavira, igei-ia viapau oai oirao piepata.

15 Ora tapo vosa oisi eisi oai toupaviri, ra oai iava oearovu visii iava oiso purapaave, “Kuuvu reoro rutu purapaaveira Pautoa iava.” Eake iava? Uvare oiso siposipopaveira, Rera raga ita ira Krai vorevira tore piereva kopii tapi iava. Ari vosa visii vo reoroaro oiraopape oisi eisi oiso, vi- apau oiso kopii irara vorevira viapau toreaverea. Vo osa ita oisi ragavira ita Pauto viapau Krai tore piereviri.

16 Vosa viapau vorevira kopii irara toreave, ra osa oisi viapau Krai vorevira toreroeri.

17 ✧ Ora vosa Krai viapau toreroeri vorevira, ra akukuvira rutu oisi iava ora keakea ragapata visii raga rera oirao pie ragapaoro. Oire uva va-a eva oa iava visii raga ora opesi pie ragapataeri, uvare visii vo vovouroaro-a vuriara.

18 Vosa oiraopavira rutu oisi eisi reopata, osa iava voeri oearovu voeao oea oisoa Jisas oirao

---

✧ 15:12: Ap 17:32; 2 Ti 2:18   ✧ 15:14: 1 Te 4:14   ✧ 15:17: Ro 4:25

piepaive oearoa oisoa kopiipaave, oea tapo ita uvuipaai ra oisi ragavira iava opesi ragaave vuria oupaoro.

¹⁹ Vosa vigei vao Krai-ia raripavieri varao ragare veaopara rugoopaoro oara-ia uvuipavioveira ra vara oupape vo rasio-ia tootoovira toupaooro. Oa isivaaro iava viapau uvuipavieri ra oarai oupasa kopiipavio. Viapau, ari opesi ovoipavieri. Vosa oisi eisi oiraopaeri vigeipa, ra siraovira rutu oisi iava vigeivipa. Vo osa vo sirao eva vigei vaaro oearovu vo siraoroaro-ia uvuipaeri putepaive rutu.

²⁰ Ari ita, oiraopavira rutu Krai vorevira tore piereva Pauto kopii tapi iava. Uva oisi-a eisi osa vo ovoovo puraoro iraroepa ipaoro voeapa voeao oea vorevira toreaverea kopii tapiva.

²¹ Osa ragavira kopii vo pitupituaru rovoepa kataitoa raga iava, ro ira vuria purareva rovoeira rutu Adam. Osa kopii iava torepa pitupitu-a vao oa rovoreva kataitoa raga ro ira veaoro purareva Krai.

²² Uva oirara rutu kopiipaaveira, uvare rera sirovava voea rera aao iraraaro ro ira vuria pura rovoreva Adam. Eisi osa ita katai raiva raga sirova oirara rutu toreaverea rara tootooro voeao oea Krai-va ora tavosi rovoipaaveira.

²³ Vigei rutu katakataivira torevioveira vorevira tootooro vo vigei vo vuutaaro-ia. Uva vigei reraaro ro-ia Krai ira vigeipa ira rovoroea, ra rera sirova utuvioveira, vo rara vorevira voreroveira vigei oupasa.

²⁴ Oire uva evo vuuta isivaaro iava vo vuutao pou piroveira oa-ia rasito opesiroveira taru. Vo

uva Kraiſ gavman irara rutu opesi piereverea, ora reipa irara, ora turaro irara, voeao oea vo rasitoo-ia toupaveira ora voeao oea uvarovu rutu toupaveira. Oa-a eva isivaaro iava taru orekerovu rutu-ia putereverea rara varao oara reipapeira vigeipa. Oire uva oisi eisi va puraoro rera vaaro Turaro gorua vatereverea ropa reitoo rutu Pauto Aite.

²⁵ ✧ Eva ita oa vituaro iava vo goruei vao-ia Kraiſ-ia, oava vo tuguraroverea uva Pauto ora rerava keripa irara opesi piereverea voea tovooro vo Kraiſ kokotoaro reroaro.

²⁶ Uva ovoioa rutu-a vao kopii vo pitupituaro Pauto oa tapo opesi pie ovoireverea.

²⁷ ✧ Aue iava uvare Tugoropa Vuku oiso purapapeira, ‘Pauto orekerovu rutu tovoreva Kraiſ kokotoaro reroaro, rera raga toki ruvarautoa rutu.’ Uva taraipaviei vo reo eva porearo-ia oa viapau oiso oiso purapapeira, “Pauto ora rera raga ora tovoroepe Kraiſ kokotoaro reroaro.”

²⁸ Viapau. Uvare Kraiſ raga ira orekerovu rutupa reiparoverea. Oire vo vuuta-a eva oa-ia rera raga ora tovoroverea Pauto vo Saraaro-ia. Osa iava Pautoa raga rei iraoparoverea rutu orekerovu rutupa ora rera tapopa Oviito.

²⁹ Ari oavu-a vao-ia osa oearovu baptaisa oupaveira voeare rugoopaoro voeao rovo kopii irara, oire ra oisi iava Tugoropa Reesi oupave. Oire uva apeisi-a? Vosa viapau vorevira tootooave, uva eake-a vao oare voeao rovo kopii irara rugoopaoro baptaisa purapaveira?

✧ 15:25: Sam 110:1   ✧ 15:27: Sam 8:6; Mt 28:18

³⁰ Ora apeisi-a tapo igei-ia, vo osa vokiara rutu-ia ora igei iava vasepaioveira, oiso ra oearovu vai igei vuri piepaive pasi, vo osa vo kovo purapaio vao-ia.

³¹ ✧ Araoko irara oaa, oiraopavira rutu uvare vokiara rutu-ia kopiiia ragai iare tutuu piepaiveira rutu, vo osa Pauto vo kovoaro purapaa. Oreoa eva oirao piepaavoi rutu, uvare roru iraopaaveira visii-ia. Vao iava osa Krai Jisas tapo ora tavosipataveira.

³² Ari vosa riro avuavu kare tapo oisoa ora upopara vuria ouoro vo uruio-ia Efesas-ia. [Oa-a vao iava ovoovovira oiso reoreoparai riro kasipu vovou irara reesipaoro.] Uva aa vao-a vao vearo-a ragai vaaro oa ouaverea vo upo iavirava eva ragai vaaro? Asi viapau oaiei. Ari ita, vosa kopii irara viapau oiso vorevira toreaverea, oire ra oisi iava eagara, “Uvuipaviei ra aio ragapape ora ukaio ragapavio, vao iava osa vokipavira kopii ragaviovere.” Oreoa vao oearovu purapaiveira.

³³ Opeita visii ragai ora keakea ragapata vao iava, osa oearovu visii tapo toupaooro ovovourovu vuriara purapaiveira. Uvare uvuipaai ra visii tapo vuri piepaive.

³⁴ Poreta viro vearo rugoo puraoro vorevira. Vuri vovouro oavisii pura arapa eakata. Oa-a vao oa iava oiso visiire purarai visii arii pieoro. Uvare oavuei visii iava voeao oea touvira Pautoa-ia tarai asavira toupavoi.

Varaura Vorevira Toreperea Osivu Ragavira Karekepaoro

³⁵ Iravu oirato oiso vaio akerevere, “Apeisi ragavira oirara vorevira kopiiara iava tootoopaoro torepavere? Ora apeisi ragavira varaura kekepa pirovere? rara?”

³⁶ Ari ita, ro vaaru vovouto ira oiso evo ake purarevere. Uvare viapau taraipatai vaisio-ia takura isi, eke? Vosa vaisi pauta, uva va-a eva oa iava voa uvuipai ra vaisi iava varaua eru rovope, va isivaaro iava kovape.

³⁷ Oiraopavira rutu vaisi-a vaisio aisia pauta takura isi raga-a oiso osa aue kukara takura, ora oaravu rutu takuraro. Uva viapau oiso vara iava takeruara oisoa pau rovopata.

³⁸ Ari Pautoa raga-a ira vara govukoaropa varaura vatepareveira, vo rara rera raga oisi rugoo rovororo. Ora vo vara rutu takuraara katakataiara tapopa varaura vatepareveira oiso, oavu raga ita vao, ari oavu raga ita vao.

³⁹ Oire ovararovu rutu viapau oiso vaea kaevira toupaveira. Viapau. Ari ovaravu raga-a vao oirato, ari varuere kare ovaravu raga, ovusa kokio kare ovaravu raga, ari atari kare ovaravu raga.

⁴⁰ Oiso osa varao oara kekepapeira vuvuiua-ia, ora varao rasitoa-ia oara kekepapeira. Uva vearo kekeara rutu-a varao oara vuvuiua-ia toupaveira, ora varao tapo ita rasitoa-ia oara toupaveira oisi, vearo kekea. Uva vao raga ita uvare osivu raga visivi kekepa piroveira.

⁴¹ Ari ita, ravireo vo kekearo vearoparoveira ora kekira tapo ita. Ira tapo vearo visivi kekeparo viroveira, vo osa eera vo kekearo pisa visivi ita kekepa piro. Ora aaviikoara rutu vo

kekearo katakataivira kekepa piroveira pisa visivi vearovira ita.

42 ✧ Oire uva oisi ragavira eisi osa kopii irara piesa vorevira toreacha tootoosa. Vosa varaura tovapapeira, oire voa erupapeira. Uva evoa-a uva ita vorevira torepere, ra va iava viapau opesia vai voua varaua oaiaro.

43 Vosa varaura tovapapeira, uva raveravevira toupave vuvivira keke uviropaoro. Ari vosa vorevira torepe, ra evoa kaitutuvira rutu goruvira kekepa piro vearovira rutu.

44 Vosa varaura tovapapeira, uva oira vara-ia toupave. Ari vosa vorevira torepe, ra uraura vara purave. Oiraopavira rutu ita, uvare vo vokio-ia oira vara-a vao oa-ia toupapeira. Oa iava uvuipaviei ra oiso ragavira ora vigei-ia taraipavio, Utupaua uraura vara-ia taru toupaperea.

45 ✧ Vao iava uvare Tugoropa Vuku-ia oiso purapapeira, 'Rovopatoa rutu Adam pura rovoreva Pauto oiso ra oiravira toupaveve.' Uva oiraopavira rutu-a uvare iravu-a ro Adam ovoio to ira-a ita ro raga Krai reraaro Uraurato ira tootoa vatepareveira.

46 Uraurato vo tootoaro viapau oiso irapapeira. Viapau. Ari vo rasio vo tootoaro irapapeira. Oa iava uraurato vo tootoaro utupapeira.

47 Pauto rovopatoa rutu Adam rasito poupouaro iava pura rovoreva. Ari ro ovoiopato Adam vuvuiua iava vararoepa.

48 Ari ita, oirara voeao vo rasio iava oea oiso rutu toupaveira osa ro ira rasito poupouaro

---

✧ 15:42: Dan 12:3; Mt 13:43 ✧ 15:45: Jen 2:7; Ro 5:14, 8:2

iava pura rovoreva Pauto. Ari voeao oea vo uruiaroei vuvuiua-ia, oea oiso toupaveira osa ro ira vuvuiua iava vararoepa.

⁴⁹ Uva vigei vo kekearo oiso roropaiveira osa rovpato vo kekearo, ro ira vo rasio pououaro-ia pura rovoreva Pauto. Osa-a eisi osa ragavira vo utupaua vigei vo kekearo oiso roroverea osa ro Kraís vo kekearo, ira vuvuiua iava vararoepa.

⁵⁰ ✧ Araoko irara oaa, ragai vo reoaro vituaro-a vao-ia oiso, Vouao varaua oua-ia sopeara toupaveira ora aue revasiva. Ovara-a eva viapau uvuipai ra Pauto vo Saraaro iare koatape. Eake iava? Uvare voua varaua uvuipai erupape. Oa vituaro viapau uvuipapeira oiso ra vao tapo ora tavirusape oa viapau uvuipai ra opesipape.

⁵¹⁻⁵² ✧ Ragai vo reoaro uvuta. Uvare vatau reo-a vao visiipa oa kosi piepaavoi. Viapau vigei rutu kopiivioverea. Ari ora tavario ragavioverea vagevage visivi raga, oiso osa kataivira ripopareveira osireito. Vo vuutao-ia oa-ia gurukoeverea ovoiova utave, vo osa Jisas vo vuutaaro reesioro vo vuutao oa-ia voreroverea. Ogurukoa eva isivaaro iava kopii irara vorevira toreaverea vo vararova oara viapau uvuipai ra opesipe. Vo ovusa vigei ora tavario ragavio kopii asa irara.

⁵³ Uvare vo varao oa erupapeira oa uvui iraopai ra ora tavariopape vo varao iare oa viapau uvuipai ra opesipe. Uva oisi-a oiso osa vo varao oa kopiipapeira, oa uvui iraopai ra ora tavariope vo varao iare oa viapau opesia vai.

54 Oire uva va-a eva vituaro iava uvuipaviei ra Tugoropa Vuku vo reoaro eveipape. Ra oiso purapavio, Ari oiraopa reo rutu, vao oa oiso purapapeira Jisas iava,

‘Kopiia vo goruaro oa opesi ovoiepa rutu. Vo osa orekerovu rutu-ia putereva.’

55 ‘Ovu vii vo goruaro ei kopiia, vao oa iavirava uvuipauei igei vuri piepari? Ora ovu-ia kopiia vii vo goruaro ei, vao oa iavirava uvuipauei ra orekerovu rutu-ia putepari?’

56 Oiraopavira rutu uvare kopiia vo goruaro vituaro-a vao-ia vuri vovou. Oa vituaro iava uvuipai ra vigei vuri piepaive. Uva uvuipaviei ra vuri vovou eveipape rutu, vo rara Moses vaaro-ia Reo Taisi taraipavio. Uva vuri vovou-ia taraipaoro va voriaro oupapeira vao-ia kopiia.

57 Ari roru iraopaavoi Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaoro. Eake iava? Uvare rera raga vigei vatepareveira tauva ro vigei reraaro Turaro Jisas Krai vo goruaro iavirava. Eva-a oa iava uvuipaviei ra vuri vovou vo pitupituaro-ia putepape ora kopiia.

58 ✧ Oisi-a eisi osa iavirava visii araoko irara oaa, goruvira rutu toupata raripaoro. Opeita raveravevira vovoupata. Ari goruvira rutu kovo iraopata Turaropa. Uvare Jisas vo torearo-ia ru-goopaoro taraipatai oiso, Viapau oiso akukuvira kovo ragapatavoi rerapa Turaro. Viapau. Ari visii vo voriaro epao vearoa voria oa outaverea rara.

✧ 15:58: 2 Pi 3:14; 1 Ko 16:10

16

Sirao Vate Oirara Rutu Tauvapa Pauto Voeaaro

¹ ✧ Oire oreovu vao-ia oa visiipa vatepaavoivo vao iava moni vate. Uvare oiso ruipaparai ra oiso piepata osa Galesia-pa irara taviava. Oa iava oisoa moni oupaave Pauto voeaaro tauvapasa.

² ✧ Oiso voea taviava, Toupa vokirotu-rutu-ia visii rutu moniara oavisii orirupata ora visii vo kovoroaro uvuipaoro. Oire vosa oisi eisi piepata, oa iava viapau oavu avu vai vo ovusa visii ruvarai moni oupasa uriopara visii iare tavetepaoro.

³ ✧ Vo osa pouira viro ra voea arua oea reesitava moni kaepasa. Oire uva voea riarai iare oaravu pasiarai rigatoavere rara voea iava varao oara kaeivere vaore, oiso ra voea Jerusalem urui sovai-ia tou irara taraiave voea-ia oiso pouira, “Oiraopavira rutu voea Korin iava urioai vigeipa sirao vate moni vatesa.”

⁴ Ari vosa oiso rugoopata, Asi rera raga Pol uvuiparoi ra avaparo, uva evoea uvuipaai ra ragai taveoive.

Oiso Ruipaparoepa Pol Ra Vokareve Korin-pa Irara Kekesa

⁵ ✧ Visii iare karera virovere vo rara Masedonia Provins-ia pute rova, uvare voa Masedonia Provins-ia pou viro ruipa rovopara.

⁶ Uva viapau taraiparai oiso visii tapo touavere, eke viapau. Oiso rugoo ragaparai, Iu vai pasi vo vaio tugurasa uva kokepa vuuta opesipere. Oire vo vuuta vai isivaaro iava uvuipatai vai ra ragai

---

✧ **16:1:** Ap 24:17, 9:13, 16:6 ✧ **16:2:** Ap 20:7; 2 Ko 9:4-5 ✧ **16:3:** 2 Ko 8:18-19 ✧ **16:5:** Ap 19:21

tauvata ragai sipo pieoro ouruirovu iare voraro uvaroare avapara.

⁷ Uva reasiparai poteku visivi visii tapo tou arapa. Uvare ragai vo ruipaaro-a vao oa-ia oiso ruipaparai ra riro kaekae visivi visii tapo toua, vo rara Turaro oiso puraro, “Vearopai eisi viipa.”

⁸ Ari ita, tou rovoavere rara Efesas urui-ia vo vokio-ia rekasioro ovokia vaisipaiveira oiso, Pentikos-pa voki.

⁹ Uvare riro kovo rutuei ragai vaaro vo urui-ia vao-ia. Uvare rataoa karu pirorao ragaipa, oiso ra Turaro vo kovoaro puraa. Ari visii tavipaavoi oiso, Riro irara rutu epao vo kovore korukorupa irara.

¹⁰ ✧ Oire vosa Timoti visii tapo tousa urioro, oa iava uvuipatai ra rera vearovira pau pieta. Oa iava viapau rera-ia uvuipaai orugorugoovu avu vai toupave visiire. Eake iava? Uvare rera-a Turaropa kovopato ira oiso toupave osa ragai.

¹¹ ✧ Viapau rutu oiso vearopai vosa irai visii iava rerare oiso puraro, “Akaipatoa raga ro-ia akukuto.” Viapau. Ari visii rutu uvuipatai ra rera tauvapata rera sipo piepaoro. Oa iava uvuiparoi ra vearo voka rutu purapareve rorupaoro. Uvare ragai rerare tueparavere ora oearovu tapo araoko irara oavi oea rera tapo uriopaavere.

¹² ✧ Oire ra ro iava Apolos vigei araokotoaaro visii tavipaavoi. Uvare vorevoreripavira rera tavitavi ragapaavora, oiso ra visii iare tavetereve

---

✧ **16:10:** Ap 16:1, 19:22   ✧ **16:11:** 1 Ti 4:12   ✧ **16:12:** Ap 18:24; 1 Ko 1:12, 3:5-6

oearovu tapo araoko irara, ovusa touvira oru-goorovu rera-ia toupai voi. Oa iava viapau oiso ikauvira avapasa rugo paroi. Ari vovio vaio-a pasi utupaua, vo rara rerapa raiva karu piro.

Ovoio pa Reoro Vatareva Pol

¹³ Visii vearovira rutu ora airerei iraopata. Goruvira rutu toupata visii varaaro-ia oirao pie vovouro. Opeita uriripata. Ari tuvuu vovouvira rutu toupata.

¹⁴ Vo osa varao okovoroa rutu purapata, oara-ia uvuipatai ra sirao vovou rutu sirovava vara purapata.

¹⁵ Taraipataveira vo aao-ia Stefanas aao. Oaaoa rovvira rutu ora vo aao iava sopaura oaive pore rovoiva, voeao iava vo aao oea Grik taere-ia oisoa toupave. Uva va-a vao oa iava ora vo aao iava sopaura oaive rutu tovoiva vo kovo puraoro Pauto oiraraaro tokipa kovo. Araoko irara oaa, oiso visii tavipaavoi,

¹⁶ Voeao vo vovouroaro sirova ututa oea eisi piepaiveira osa evo aao vovouaro. Ari vosa oearovu voea sirovavi toupave voea tapo kovopaoro, oa iava uvuipatai ra oiso voea rutu vo vovouroaro sirova ututa.

¹⁷ Roru iraopaavoi vao iava uvare Stefanas vase voeao oea ragai iare urioaerao voeao ora Fotyunetas ora Akaikas, oea ragai rugoo piepaiveira visiire, uvare tauai rutu ragaipa toupataveira.

¹⁸ Otoua-a vao oa-ia ragai tapo tupaoro ragai roru pieivorao, oiso rutu osa oisoa visii tapo tupaoro visii roru piepaive. Ari ita, uvuipatai ra oirara-ia vearo vaisi rutu purapata evoea oea oiso rutu toupaveira osa voeari Stefanas vase.

¹⁹ Voea rutu voeao lotupa irara oea Esia Provins-ia toupaveira oea rutu visii iare vearo voki purapaivoi. Ora vaiterei tapo Akwila avukarei ora Prisila aiterea vearo voki visii iare purasivoi. Ora voeao oea vaiterei vo kepaario ia ora gurupaaveira lotu purapasa. Uva vearo voki vaisipaoro visiipa, oiso purapaai vo Turaro vaisiario sovara-ia.

²⁰ Vigei rutu araoko iraraaro voea vo uruio-ia oea vearo voki purapaivoi visiipa.

Oire uva va-a vao oa iava visii tavipaavoi ra ora visiipa siraoparo sekanta.

²¹ Va vao-ia ragai vo reoviaro oa rigatoavoi ora ragai raga vavaearo-ia oiso-ia, “Vearo voki ragaiva Pol.”

²² Oire vosa irouto visii iava viapau Turaropa siraoparo, irape. Ira voari utupaua taru opesi ovoiroverea. Turaro Jisas uriou ipei iare ikauvira rutu.

²³ Oire uva oiso ruipa iraoparai ra visii tauvaa outa vigei reraaro Turaro Jisas ruvara-ia vo ovusa visiipa siraoparo.

²⁴ Ragai-a vao sirao vovou rutu puraavoi visii tapo ora tavosioro Krai Jisas vaisiario-ia.

Eisi osa vo pasio opesi piepaa.

Ragai-a vao, Pol.

AIREPA VAE REO OVOI
The New Testament in the Rotokas Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Rotokas long Niugini
copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rotokas

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

1713bce3-5a15-5918-82c1-6b80c12df3bb